

au

arkkitehtiuutiset

REGLIT-PROFIILILASIT – energiatehokkaat ja esteettiset julkisivulasitukset

Reglit-kolmikerroslasiratkaisuilla voidaan toteuttaa näyttävät lasitukset jopa 0,73 U-arvolla.

VITREA
ERIKOISLASIT

Lisätietoja:
www.vitrea.fi
09 8190 450

Arkkitehtuuri esiin Helsingin strategiassa

Pormestari **Jan Vapaavuoren** johdolla kirjoitettu Helsingin kaupunkistrategia on virkistävää luettavaa. Sujuva teksti piirtää kuvaa liberaalista kaupungista, jota leimaavat maahanmuutto, hyvä koulu- ja eriarvoistumisen torjunta. Asukkaat halutaan mukaan tekemään parempaa kaupunkia: "Helsinki on ensisijaisesti paikka ja yhteisö, ei virkakoneisto."

Strategiateksti paketoii kaupungin vahvuuksia, ja sen myönteinen etunoja kantaa pitkälle. Pääkaupungin ja muun Suomen kitkaiset suhteet – joiden yksi oire on maakuntauudistus – kuitenkin aiheuttavat huolta, jota strategiassa puretaan toisaalta kantamalla omaa osuutta laajempaa vastuuta ilmasto- ja talouspolitiikasta ja toisaalta vahvistamalla Helsingin edunvalvontaa ja kansainvälistä asemaa.

Mihin kaupunkistrategia vaikuttaa? Yrityksissä tehtyjen tutkimusten mukaan strategiat eivät juuri pysty suuntaamaan johdon tai henkilöstön toimintaa. Kaupunki on kuitenkin tavoitteiltaan moniarvoinen toimija, jossa strategian muotoon kirjatulla ylimmän johdon tahdonilmauksella sosiaalisine ja eettisine painotuksineen on merkitystä.

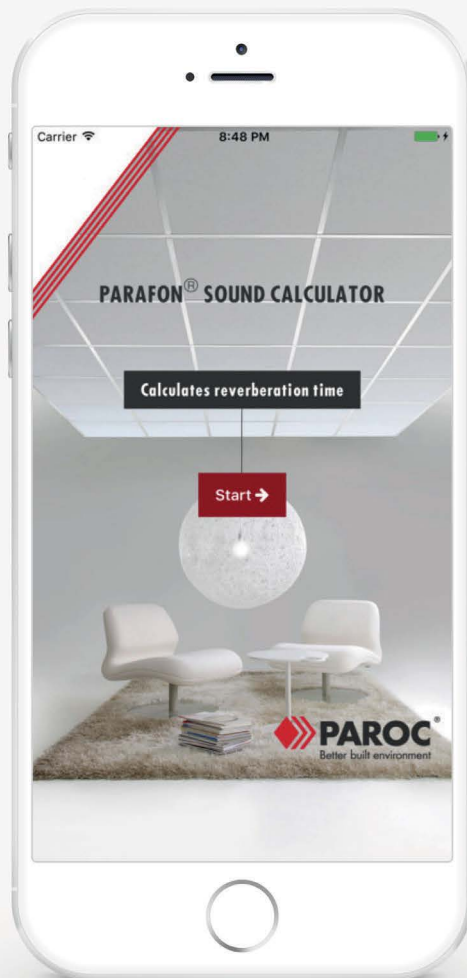
Paperin kiinnostavuutta lisää se, että Helsinki on juuri siirtynyt uuteen neljän toimialan organisaatioon. Uusi strategia on näitä aloja johtavien pormestareiden itsensä kirjoittama. Se ei kokoa tavoitteita hallinnonalojen mukaisesti, vaan esimerkiksi hyvän kaupunkisuunnittelun ja arkkitehtuurin nähdään vaikuttavan yhtä lailla kaikkiin pääteemoihin: kaupungin yleiseen toimivuuteen, fiksuun kasvuun, palveluiden tuottamiseen, taloudenpi-

toon ja globaaliin näkyvyyteen. Tällainen ristikkäisyys ja holistisuus vaikuttavat hyvin perustelluilta.

Konkreettisia arkkitehtuurin alaan liittyviä avauksia ei ole kovin monta. Asuntotuotannon isot tavoitteet on kirjattu jo aiemmin, ja nyt ne toistetaan: vuosittain 600 000–700 000 kerrosneliometriä uutta asuinkerrosalaa eli noin 7 000 uutta asuntoa. Strategia linjaa, että yleiskaavan toteuttaminen aloitetaan Vihdintien bulevardista. Malmille ehdotetaan pikaratikkaa, Teollisuuskadun akselia kehitetään osaksi keskustaa, ja Guggenheimin haavoja nuollaan kehittämällä Olympiaterminalilta Kaupatorille ulottuvaa kaupunkirantaa.

Virallisissa papereissa uusi ajatus on se, että rakentamisen kustannuksia hillitään ja kaupunkia tiivistetään purkamalla pysäköintinormeja ja kokeilemalla uusilla alueilla markkinaehtoista pysäköintijärjestelmää. Miksi ei? Toisen kiinnostavan kirjauksen mukaan kaupunki laatii kiinteistöstrategian, joka käsittelee kaupungin omistamien rakennusten suunnittelua, rakennuttamista ja ylläpitoa. Kiinteistöstrategia on tekstissä esillä sisäilmaongelmien yhteydessä, mutta varmasti jatkotyössä on mahdollista saada paremmin mukaan laadukkaan arkkitehtuurin, rakennetun ympäristön hoidon ja luovan transformaation tavoitteet.

Kaupunginvaltuusto hyväksynee strategian vielä kuluvan syyskuun aikana. Hienoa on se, että teksti tunnistaa arkkitehtuurin kaupunki-identiteettin luojana ja yhteisöllisen tilan muodostajana. Kaupunkistrategia 2017–2021 on hyvä pohja arkkitehtuurin alan näkyvälle panokselle Helsingin tulevaisuuskysymysten ratkomisessa.

PARAFON SOUND CALCULATOR

APUA ÄÄNIMAAILMAN SUUNNITTELUUN

PARAFON Sound Calculator on laskentaohjelma PARAFON® akustointituotteiden jälkikaiunta-aikojen laskemiseen ja vertailuun erilaisissa tiloissa.

Tutustu ohjelmaan sivuillamme: www.paroc.fi/suunnittelijoille

3 PÄÄKIRJOITUS

Arkkitehtuuri esiin Helsingin strategiassa

Panu Lehtovuori

6 HAASTATTELU

Pitkäjänteinen Helsingin linjaaja *Anne Jarva*

10 PUHEENJOHTAJALTA

Aallon perintö suojaa *Leena Rossi*

12 PALKINNOT

Hiljaiset monumentit *Charlotte Nyholm*

16 KIRJAT

Modernismin ikonit, kansainvälisyys ja globalisaatio

Lauri Jääskeläinen

18 TAPAHTUMAT

Lämpöä maahan *Pekka Hänninen*

20 KOLUMNIT

Tietäkää mitä teette *Anni Vartola*

23 MAAILMALLA

Kulttuuriskandaali Tartossa *Tarja Nurmi*

54

34

28 KILPAILUT

Tulevaisuuden taidemuseo Tampereelle

Ville Hara ja Henna Helander

Oulun Lasaretti täydentyy *Kirsi Korhonen*

Uutta kouluarkkitehtuuria Heinolaan *Asmo Jaaksi*

Hangon Graniittilinnalle uusi elämä *Esa Laaksonen*

Vaihtoehtoisia ratkaisuja Aviapolikseen *Tuomo Hahl*

48 JÄSENILLE

SAFA 125 – Architecta 75 *Pirkko-Liisa Schulman*

54 OPISKELIJAT

EASA – vieraanvaraisuutta, ei vierautta *Havu Järvelä*

56 MARK

Festivaalien väliaikaiset maisemat *Oula Rahkonen*

ILMESTYYS: vko 39
12 numeroa vuodessa
Vuodesta 1947
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFAn, MARK:n, ATL:n ja
SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:
Suomen Arkkitehtiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry SAFA
Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSIHTTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 040 169 2213
Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Lönnberg Print & Promo

LEHTITILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jäsenasiat@safa.fi

ILMOITUSMYNTI:
Jussi Piha, puh. 050 522 5475
Timo Lepistö, puh. 044 534 9878
etunimi.sukunimi@saarsalo.fi

KANSIKUVA:
Tartton Paavalinkirkon ja
seurakuntakeskuksen restaurointi ja
laajennus, Arkkitehdit Merja
Nieminen ja Kari Järvinen, vuosi 2015.
Kuva Merja Nieminen.

Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

ILMESTYMISSAJAT 2017:

Nro	*Ilmoitusaineisto	Ilmestyy
10/2017	9.10.	26.10.
11/2017	6.11.	23.11.
12/2017	1.12.	20.12.

*(Ilmoitusvaraukset viikkoa ennen ja toimitettava aineisto kahta viikkoa aikaisemmin.)

Pitkäjänteinen Helsingin linjaaja

Annukka Lindroos tunnetaan peräänantamattomana Helsingin kaavoitusratkaisujen kehittäjänä. Hän on osallistunut aktiivisesti SAFAn toimintaan ja toiminut kolme vuotta liiton varapuheenjohtajana. Hän kehottaa arkitekhteja astumaan pois mukavuusalueeltaan.

Sinulla on pitkä ura virka-arkkitehtina ja SAFAn luottamushenkilönä. Mitkä ovat olleet hienoimmat hetkesi? Entä mikä on ollut vaikeaa?

– Hienoa on ollut oppiminen ja oman asiantuntemuksen kehittäminen vaativissa tehtävissä. Erityisen palkitsevaa on ollut se, että on pystynyt tekemään uusia avauksia, joihin on luotettu ja joita on viety yhdessä eteenpäin. Uran eri vaiheissa on aina tarttunut hihaan hienoja juttuja, joita on voinut hyödyntää jatkossa ja joiden varaan on voinut rakentaa. Toimin pitkään asemakaava-arkkitehtina ja pääsin seuraamaan läheltä kaikkien Helsingissä tuolloin käynnissä olleiden parinkymmenen ison alueprojektin suunnittelua.

Voimaa ja kimmokkeita tulee myös erilaisista yhteistyökuvioista eri viranomaisten ja rakentajien kanssa. Helsingin tapaisessa isossa kaupungissa toimintaympäristön eteen joutuu tekemään paljon työtä, mutta parhaimmillaan syntyy sellainen innostus ja yhteistyön voima, että vain taivas on katonna uusille asioille. SAFAssa minulle merkitsi paljon, että sain olla mukana kilpailutoiminnassa ja tuoda liiton toimintaan kaupunkisuunnittelun ilosanomaa.

Vaikeista asioista en puhuisi, sillä kaikkeen löytyy ratkaisu. Joskus ratkaisua vain joutuu rakentamaan vähän pidempään. Demokraattisen päätöksenteon hyvä puoli on se, että päätökset pitää perustella ja sitten asiapohjalta päästään eteenpäin. Ratkaisevaa on, että asioihin suhtaudutaan vakavasti, selvitetään ja pohditaan. Ja aito innostus, se kantaa pitkälle.

Olet vaikuttanut useimpiin Helsingin uusiin alueisiin projektinvetäjänä, esimiehenä ja kehittäjänä sekä kaupunkikuvaneuvottelukunnassa. Miten hyvin kaavoittajan visiot toteutuvat?

– Aika hyvin. Ruoholahdessa, tai tässä Länsisatama-projektissa, jossa olin projektinvetäjänä, suurin väantö käytiin kanavas-

”

EI OLLUT MITENKÄÄN ITSESTÄÄNSELVYYS, ETTÄ HELSINGIN YDINOSA, TÄMÄ NIEMI, SÄILYY HORISONTAALISENA KIRKONTORNEINEEN JA PIIPPUINEEN JA ETTÄ KORKEAT RAKENNUKSET KESKITETÄÄN KESKUSTAN REUNALLE, KALASATAMAAN, JÄTKÄSAAREEN JA PASILAAN.

ta. Nyt kun on mennyt 30 vuotta, se näyttää siltä kuin sen aikoinaan näki mielikuvissa: vihreät massavaikutelmat ja se, että ihminen pääsee veden äärelle. Kanavan varsi toteutettiin aikoinaan korkeatasoisista materiaaleista. Nyt siitä pidetään ja sitä kunnioitetaan eikä esimerkiksi töhritä.

Helsingissä on aina panostettu paljon suunnitteluun ja eri alueiden karaktääriin. Kyse ei kuitenkaan ole yksittäisistä rakennuksista, vaan kokonaisuudesta. Kun katsoo esimerkiksi Jätkäsaarta ja Kalasatamaa, niiden rakennukset ovat ulkoasultaan aika samanlaisia. Alueiden karaktääri tuleeikin voimakkaasta kaavallisesta otteesta, konseptista ja suunnitteluratkaisuista. Jos rakennukset ovat hienoja, niin hyvä, mutta jos keskelle osuu joku vaatimattomampi, niin ei se koko aluetta pilaa.

Kun katsot Helsinkiä, miltä kaupunkisuunnittelun tai rakentamisen tila näyttää?

– Sanoisin, että visuaalisesti uusien kaupunginosien synnyttäminen on mennyt valtavasti eteenpäin. Toiminnallisesti tilanne on vaikeampi. Valtaosin rakennetaan asuntoja, koska ne menevät nyt kaupaksi lähes hinnalla millä hyvänsä. Asuinrakennuksia tehdään paljon samalla konseptilla, eikä kehityshenkisyyttä juuri ole. Kansainväliseen tasoon verrattuna olemme huimasti jäljessä. Kun muualla etsitään ennakkoluulottomia ratkaisuja, meillä helposti tydydytään tuttuun ja turvalliseen.

KUKA?

- > Annukka Lindroos, syntynyt 1950.
- > Nousujohteinen ura Helsingin kaupunkisuunnittelu-
virastossa 1975–2017.
- > Projektipäällikkönä Länsisatama-projektissa, jonka
osa-alueista Ruoholahti on saanut useita palkintoja ja
tunnustuksia.
- > Asemakaava-arkkitehtina 2000–2017.
- > Kehittänyt aktiivisesti asemakaavoitusta, rakentamisen
ohjauksen prosesseja ja eri hallinnonalojen välistä
yhteistyötä.
- > Luottamustehtäviä Ympäristötaiteen säätiössä,
Senaatti-kiinteistöissä ja Rakennustietosäätiössä sekä
SAFAn eri toimielimissä.
- > Helsingin kaupungin ja SAFAn edustajana useiden
arkkitehtuurikilpailujen tuomaristossa sekä eurooppa-
laisten kaupunkien yhteistyössä.

Asumisen sisällön kehittämiseksi käynnistettiin Kehittyvä kerrostalo -projektin, jossa kaupungin eri toimialat ja rakennushankkeiden toteuttajat yhdessä pyrkivät parantamaan asuinrakentamisen ja asuntosuunnittelun laatua. Tontinluovutuksen ehtona on tietty kehittämisidea, jota sitten viedään eteenpäin yhteistyössä. Yksi esimerkki on Jätkäsaaren Vihreistä vihreihin, jossa on kehitetty sekä asuntokohtaisia parvekkeita että kattoviljelmiä. Tavoitteena on tutkia ja seurata, miten tällainen talon vihreyttäminen onnistuu. Kehittämisteemat voivat liittyä myös esimerkiksi energiaan tai säilytys- ja varastotiloihin.

Korkean rakentamisen periaatteet olivat yksi avauksistasi kaupunkisuunnitteluvirastossa. Miten siinä edettiin?

– Toimenkuvaani kuului, että näin ihan kaikki hankkeet, joko virastossa muodossa tai toisessa tai sitten viimeistään kaupunkikuvaneuvottelukunnassa. Jossain vaiheessa huomasin, että yhteen jos toiseen suunnitelmaan ilmestyi sattumanvaraisesti korkeita osioita. Korkeita rakennuksia visioivat niin kiinteistökehittäjät arkkitehteineen kuin meidän viraston arkkitehditkin. Tuntui, että joka alueelle piti saada maamerkki.

Totesinkin, että kaupungilla itsellään täytyy olla kokoava näkemys siitä, mihin korkeaa rakentamista voi tehdä. Ettei tulisi sekamelskaa ja ennen kaikkea sen vuoksi, että horisontaalinen keskusta säilyisi. No, kukaan ei pistänyt hanttiin ja aloimme

tehdä periaatteita poikkihallinnollisesti. Kansainvälisistä esimerkeistä havaitsimme, että vastaavia periaatteita oli tekeillä monessa kaupungissa. Ajatukset tulevat esiin samanaikaisesti eri puolilla, ja onkin tärkeää haistella, mitä on ilmassa.

Tutkimme, mitä korkea rakentaminen on, miten se määritellään ja mitä reunaehtoja se asettaa teknisesti. Pyrimme selvittämään kaikki näkökulmat sosiaalisia vaikutuksia ja kustannuksia myöten. Teimme myös kaupunkikuvallisen tarkastelun koko kaupungin käsittävän 3D-mallin avulla. Saimme lopulta aikaan sellaiset päätökset, joista olen todella, todella iloinen. Ei ollut mitenkään itsestäänselvyys, että Helsingin ydinosa, tämä niemi, säilyy horisontaalisena kirkontorneineen ja piippuineen ja että korkeat rakennukset keskitetään keskustan reunalle, Kalasatamaan, Jätkäsaareen ja Pasilaan.

Mitkä ovat mielestäsi kaupunkisuunnittelun tärkeimmät haasteet nyt ja tulevaisuudessa?

– **Segregaatio** on asia, jota kannattaa seurata kansainvälisesti. Esimerkiksi Tukholmassa kysymys on todella vaikea. Helsingissä on tähän mennessä onnistuttu melko hyvin välttämään asuinalueiden eriytyminen. Tontinluovutuksessa on voitu säätää, kuinka paljon eri alueille rakennetaan asuntoja tuettuun asuntotuotantoon ja kuinka paljon vapaarahoitteisesti.

Autoilu ja pysäköinti ovat iso kysymys. Jätkäsaarestahan yritettiin tehdä autotonta, mutta jokaisessa poliittisessa käänteessä autopaikkoja jouduttiin lisäämään. Tulevaisuudessa tilanne voi muuttua, kun nuoret eivät enää hanki autoja. Rakentajat eivät myöskään mielellään rakenna autopaikkoja alueille, joilla asunnot menevät muutenkin kaupaksi. Eikä autoja tulevaisuudessa enää välttämättä omisteta, käytetään yhteiskäyttöautoja tai vuokrataan autoja eripituisiksi ajoiksi.

Pyöräily lisääntyy varmasti. Nuorilla perheillä on jo nyt laattikopyöriä, sähkökäyttöisiä kuormapyöriä, joilla kuljetetaan lapsia ja tavaroita. Ja kaupunkipyörät ovat ihan hurjassa käytössä. Asuntosuunnitteluunkin tämä vaikuttaa, koska asunton yhteyteen pitää saada tiloja pyörille. Suomi on kuitenkin vielä nuori pyöräilykulttuuri, esimerkiksi Tanskaan ja Hollantiin verrattuna.

Pyöriteiden rakentaminen keskustaan on ollut haastavaa. Sattumalta oli tuo teollisuusraide, joka oli jäänyt käyttämättömäksi. Sehän on varattu yleiskaavassa keskustatunnelille, mutta kun keskustatunnelin toteuttamisesta ei ole päästy yksimielisyyteen, sen paikalle on voitu toteuttaa tämä Baanaksi ristitty pyörätie. Saa nähdä, mitä tulevaisuudessa tapahtuu, jos keskustatunneli etenee. Vaikea Baanasta on enää luopua, kun se on tullut niin suosituksi.

Suunnittelun sisältö on myös haaste. Rakennettuun ympäristöön pitää saada sisällöllistä joustoa, muuntojoustavia

ratkaisuja. Kukaan kun ei tiedä, mitä ja minkälaista tulevaisuudessa tarvitaan. Kaikkea ei pitäisi esimerkiksi täyttää eniten tuottavalla asuntokerrosalalla, vaan pitäisi jättää tilaa pienyri-tyksille, myymälöille ja vastaaville. Se on vaikeaa ihan kansain-välisestikin. Rakentajat näkevät asian hankalana, kun pitäisi saada tuottoa tiloista eikä sitä kahvilayrittäjää löydy.

Toimintojen monipuolisuus on ihan kohtalonkysymys, etenkin keskustoissa. Jos olisi pelkkiä asuntoja, palvelut yksi-puolistuisivat, mutta jos ei olisi lainkaan asuntoja, ei olisi elä-määkään. Kaupunkisuunnittelussa hirveän iso rooli on erilai-silla visioilla, designilla ja visuaalisilla ratkaisuilla, mutta myös toiminnallisuus on tärkeää. Selvitimme kantakaupungin toi-mitilojen käyttöastetta ja selvisi, että niitä on tyhjänä vain nor-maalin vaihdon verran eikä siten ole erityistä syytä muuttaa keskustan toimitiloja asunnoiksi.

Yhteisöllisyys on ihan toisenlaista kuin aikaisemmin. Sitä-kun voidaan tukea kaupunkisuunnittelun keinoin, ei vain suunnittelupöydän takana vaan koko päätöksentekoproses-sissa. Helsinkiin onkin syntynyt aivan toisenlainen suhtautu-minen esimerkiksi tilapäisiin järjestelyihin. Virkamiehet ovat myös oppineet katsomaan asioita väljemmin, ettei nipoteta niin kauheasti kaikesta.

Olet ollut aktiivinen SAFAssa. Mikä SAFAn toiminnassa saa si-nut innostumaan? Entä miten toimintaa pitäisi kehittää?

– Mainitsinkin jo kilpailuvaliokunnan. Siitä on ollut paljon hyö-tyä, kun olen virkatyössäni ollut mukana valmistelemassa ark-kitehtuuri- ja tontinluovutuskilpailuja. Hankinnat ylipäättään ovat sellaisia, missä SAFA voisi auttaa. Että osattaisiin laatia hakuilmoitukset niin, että saadaan mitä oikeasti halutaan. Ja että osattaisiin määritellä sellaiset kriteerit, että on mahdolist-ta valita muutakin kuin halvinta.

On hienoa, että SAFAA käytetään asiantuntijana isoissa asioissa, lausunnonantajana ja kuultavana. Siinäkin pystyy tuomaan esiin kaupunkisuunnittelunäkökulmaa. Kun hallitus-kaudellani tapasimme kerran vuodessa alan ministereitä, he olivat kaikki aidosti kiinnostuneita SAFAn näkökulmista. Tällai-nen vaikutusmahdollisuus on tärkeä edelleen, kun esimerkiksi maankäyttö- ja rakennuslakia uudistetaan.

Tarvitaan myös hyvä suhde rakennusalaan. SAFAlla pitää olla sellainen verkosto, että voi saada käsityksen rakentajien näkökulmista, voi keskustella.

Näkyvyys on erittäin tärkeää. Erityisesti Arkkitehtuurin Fin-landia -palkinto on lisännyt näkyvyyttä todella paljon. Tämän-kaltaiset asiat eivät synny itsestään, tarvitaan paljon työtä ja verkostoja.

SAFA on upea yhteisöllisyyden alusta, ja sellaisena sen pi-tää säilyä. Ei niin, että on virka-arkkitehdit siellä ja yksityisark-

KANSAINVÄLISEEN TASOON
VERRATTUNA OLEMME HUIMASTI
JÄLJESSÄ. KUN MUUALLA ETSITÄÄN
ENNAKKOLUULOTTOMIA RATKAISUJA,
MEILLÄ HELPOSTI TYYDYTÄÄN TUTTUUN
JA TURVALLISEEN.

kitehdit täällä, kuten ennen muinoin, vaan että ollaan kaikki yhdessä. On valtava voimavara, että opitaan näkemään eri nä-kökulmia, toimimaan yhdessä.

Millaista uraa suosittelet nuorille arkkitehdeille?

– Itse tiesin jo aika pienenä, että minusta tulee arkkitehti. Opiskeluaikana tajusin nopeasti, että on kivaa ja luovaa suun-nitella yhtä taloa, mutta kaupunkisuunnittelijana pystyy vai-kuttamaan paljon enemmän. Toki on ollut hyvä hankkia siinä sivussa myös käsitys rakennussuunnittelusta.

Toimistotkin ovat nykyään monialaisia ja hankkivat mo-nenlaista osaamista. On esimerkiksi ihana huomata, että mo-nessa toimistossa on päätoiminen maisemasuunnittelija, kun ennen maisemasuunnittelijat olivat omissa toimistoissaan. Toimistoilla on myös monenlaisia yhteistyökuvioita. Pienet toimistot esimerkiksi lyöttäytyvät yhteen jotain hanketta var-ten, yhdistävät asiantuntemuksensa ja hankkivat vielä mu-kaan jonkun pitkän linjan kaupunkisuunnittelijan.

Arkkitehtien levittäytyminen eri tahoille lisää kykyä arvioi-da arkkitehtuurin laatua ja suunnitteluratkaisuja. Siksi arkki-tehteja tarvitaan myös tilaajapuolella – kaupungeilla ilman muuta, mutta myös yksityisellä puolella. Esimerkiksi Helsingis-sä tulevasta kasvusta kolmasosa on täydennysrakentamista, joka sijoittuu yksityiselle maalle. Suurin osa toimijoista siellä on tavallisia taloyhtiöitä, joilla ei ole mitään käsitystä siitä, kuinka tilata suunnittelua tai hoitaa kaavamuutoksia.

Arkkitehtien pitäisi rohkeasti hankkiutua pois omalta mu-kavuusalueeltaan ja antaa näkemystään mitä omituisempiin juttuihin. Nuorille suositteaisin kiertävää uraa, mahdollisim-man laajaa kokemusta erityyppisistä asioista. Yksittäisistä hankkeista oppii, mutta isoissa kaupunkisuunnitteluasioissa pystyy vaikuttamaan paljon paremmin.

Anne Jarva

Aallon perintö suojaa

MITEN ARKKITEHDIT RAKENTAVAT
UUDELLEEN MAIDENSA HISTORIASSA
KADONNEITA KULTTUURISIA
IDENTITEETTEJÄ?

Suomalainen lapsi saa syntyessään yhteiskunnalta tärkeän lahjan: laadikkaisen käytännöllisiä, kauniita ja kestäviä tarvikkeita ihmiselämän alkukauden tarpeisiin. Laatikkoo voi jopa pitää pesänä. Laatikkoa kutsutaan äitiyspakkaukseksi. Äitiyspakkausta voi verrata arkkitehtuuriin: myös arkkitehtuuri tarjoaa suojan kehollemme ja auttaa meitä menestymään arjessamme.

Alvar Aalto 2017 -mitalin juryn puheenjohtaja, Harvardin yliopiston professori **Toshiko Mori** luennoi Suomessa viime helmikuussa. Hän puhui tuolloin modernismin perinnöstä ja totesi muun muassa, että kestävä kehitys on terveen järjen käyttöä. Arkkitehtien ensisijaisena roolina on tarjota suojaa ihmisille.

Parhaillaan vietetään kolminkertaista juhlavuotta. Itsenäisen Suomi on 100-vuotias. Alvar Aalto -mitali täyttää 50 vuotta. Yksi sen perustajista, Suomen Arkkitehtiliitto SAFA juhlii 125-vuotista taivaltaan. Akateemikko **Alvar Aalto** oli Suomen jälleenrakentaja ja Arkkitehtiliiton pitkäaikaisin puheenjohtaja vuodesta 1945 vuoteen 1958. Hän oli 50 vuotta sitten perustetun Alvar Aalto -mitalin ensimmäinen saaja, ja paljon muuta.

Mitalin perustajilla, SAFAlla, Arkkitehtuurimuseolla ja Rakennustaiteen Seuralla sekä joukkoon myöhemmin liittyneellä Alvar Aalto -säätöillä ja Helsingin kaupungilla on suuri kunia kuljettaa eteenpäin aina uusia sukupolvia inspiroivan Alvar Aallon perintöä – sekä konkreettista perintöä että luovan suunnittelun henkistä perintöä. Alvarin ohella maailmalla kasvaa kiinnostus arkkitehti **Aino** ja **Elissa Aalto** kohtaan.

Arkkitehtuuri maailmantalouden kasvavilla markkina-alueilla, kuten Aasiassa, on mielenkiintoinen ilmiö. Miten arkkitehdit rakentavat uudelleen maidensa historiassa kadonneita kulttuurisia identiteettejä? Vietin syyskuussa viikon Etelä-Koreassa Soulissa arkkitehtien maailmankongressissa. Voin hyvällä syyllä todeta, että Alvar Aallon perinnöllä ja hänen nimeään kantavalla palkinnolla on edelleen paljon annettavaa.

Leena Rossi ja Zhang Ke Alvar Aalto -mitali 50 vuotta -näyttelyn avajaisissa 12.9. Arkkitehtuurimuseossa.

Paljon annettavaa on myös mitalin tämänkertaisella saajalla, kiinalaisella arkkitehdillä **Zhang Kellä**. Oli mieltä ylentävää kuulla hänen päättävän humanin puheenvuoronsa mitali-juhlassa näin: "Haluan työskennellä sen eteen, että minun sukupolveni jäljiltä Kiinan tulevaisuus on kestävämpi ja valoisampi." Tämän ajatuksen haluamme jakaa työssämme Suomessa ja maailmalla.

Leena Rossi
SAFAn puheenjohtaja

Kaupunkisuunnitteluseminaari

UUDISTUVA KAUPUNKI

1.11.2017

Tiedekeskus Heureka Vantaalla

Hinnat: jäsenet 80 € /

opiskelijat 15 € / muut 100 €

Lisätietoa, ohjelma ja

ilmoittautumiset: www.safa.fi

urban designer, architect
PATRICK VERHOEVEN,
Mandaworks, Stockholm

apulaispormestari
ANNI SINNEMÄKI, Helsinki

apulaispormestari
ALEKSI JÄNTTI, Tampere

professori RANJA HAUTAMÄKI,
Aalto-yliopisto

kuvanveistäjä MARTTI AIHA

kaupunkisuunnittelujohtaja
TARJA LAINE, Vantaa

projektipäällikkö
RIITTA BIRKSTEDT, Turku

TILAPIONEERIT

URBAN HELSINKI

safa - ski - mark - ria - sum

Hiljaiset monumentit

Alvar Aalto -mitali 2017
kiinalaiselle Zhang Kelle

Namcha Barwan vierailijakeskus Tiibetissä (2008).

”

ARKKITEHTUURIN EI TARVITSE HUUTAA.
ARKKITEHTUURIN VOIMA ON
HILJAISUUDESSA.

Humaanit arvot. Maiseman ja arkkitehtuurin muodostama kokonaisuus. Sosiaalisen eheyden edistäminen. Ihimillinen mittakaava. Merkittäviä teemoja **Alvar Aal-**lon arkkitehtuurissa, mutta myös keskeisiä tavoitteita tänä epävakaana aikana, kun perustavanlaatuisetkin ihmisoikeudet ovat koetuksella eri puolilla maailmaa. Näin perusteli valintaansa Alvar Aalto -mitalin 50-vuotisjuhlavuoden jury.

Kiinalaisen **Zhang Ken** työt ilmentävät runollisella tavalla kaikkia näitä ylväitä pyrkimyksiä. Jury halusi valinnallaan nostaa esiin nousevan lahjakkuuden. Zhang Ken valinta korostaa myös totutun Eurooppa–Yhdysvallat–Japani-akselin ulkopuolelta nousevien suunnittelijoiden merkitystä. Kuten mitalisti kiitosluennossaan totesi, arkkitehtuurikeskustelu on globaalia, mutta arkkitehtuurin harjoittaminen pitkälti paikallista.

Ajaton arkkitehtuuri kasvaa paikasta

Suuri osa ZAO/standardarchitecture-toimiston vuonna 2001 perustaneen Zhang Ken töistä sijoittuu Kiinan kasvavien kaupunkien jalkoihin jääneille syrjäseuduille. Paikallisia materiaaleja ja rakennustekniikoita hyödyntäen sekä alueen käsityöläisten ammattitaidosta ammentaen Ke on onnistunut yhdistämään perinteisen rakentamisen nykyaikaiseen muotokieleen ja huomioimaan hienovaraisesti paikan erityispiirteet ja maiseman. Hänen vastavetonsa arkkitehtuurin kaupalliselle valtavirralla ja globaalille, yhä yhtenäistyvälle ilmaisulle on kuin vuoristolta puhaltava toivon tuulahdus tai viesti meneiltä vuosituhsilta.

Ken arkkitehtuuri on monumentaalista ja ajatonta, mutta kuitenkin selkeästi nykyaikaiseksi tunnistettavaa. Käyttötarkoitukseltaan arkinen rakennus, kuten lauttaterminaali tai linja-autopysäkki, muokkautuu Ken käsittelyssä erityislaatuiseksi,

jopa mystiseksi paikaksi. Aidot, usein tontilta peräisin olevat materiaalit sitovat rakennukset maisemaan, josta ne nousevat kuin olisivat olleet siinä aina. Ken mukaan materiaalit myös ikääntyvät parhaiten juuri siinä paikassa, josta ne ovat peräisin, ja hän kokeekin, että rakennuksiin kiinnittyvä sammal tekee niistä kauniimpia, juurruttaa uudet lisäykset vahvemmin osaksi ikiaikaista maisemaa. Hän pyrkii materiaalien luovalla käytöllä koskettamaan ihmisiä sekä tunnetasolla että älyllisesti.

Suunnittelufilosofiasta Zhang Ke ei halua puhua, jotta ei ”ristiinnaulitsisi itseään omilla sanoillaan”. Hän kertoo kuitenkin pitävänsä ohjenuoranaan kunnioitusta, niin aiempia suunnittelijasukupolvia ja kulttuuria kohtaan kuin esimerkiksi rakennusprojektiansa naapureita kohtaan. Ken rakennukset eivät nöyristele ketään, mutta kuten hän itse toteaa: ”Arkkitehtuurin ei tarvitse huutaa. Arkkitehtuurin voima on hiljaisuudessa.” Hän peräänkuuluttaa arkkitehtuuria, joka ottaa kantaa yhteiskunnallisiin ongelmiin, kuten vanhojen kaupunkien pirstaloitumiseen, tuloerojen kasvuun ja kadotettuun kansalliseen identiteettiin.

Mikrotiloja takapihalla, kiiltoa paraatipaikalla

Kiinan kaupungit kasvavat päätähuimaavaa vauhtia. Kiire, ahneus, väliinpitämättömyys ja korruptio ovat johtaneet vanhojen rakennusten ja kokonaisten kaupunginosien tuhoamiseen kulttuuriperinnöstä piittamaatta. Pekingin hutong-kortteleista suuri osa on jo menetetty.

Zhang Ke on omalla panoksellaan pyrkinyt osoittamaan niiden arkkitehtoniset ja kaupunkitalliset arvot sekä niiden merkityksen kaupungin sosiaaliselle rakenteelle. Hänen lastenkirjastonsa Pekingissä, Micro-Yuan’er (2014), on sovitettu pikkuruiselle sisäpihalle oivaltavasti. Sympaattinen mittakaa-

Micro-Yuan'er-lastenkirjasto Pekingissä (2014).

va tuo mieleen puumajan tai leikkimökin, jotka tosin harvoin ovat näin pieteetillä viimeisteltäviä. Vuotta aikaisemmin valmistunut Micro-Hutong on kuin sisäpiha sisäpihalla. Vain 40 neliömetrin kokoinen rakennus kätkee sisäänsä viisi pientä huonetta, jotka kiertyvät sisäpihan ympärille.

Ken viimeisin työ on hänen suunnitelmiansa sarjassa yllättävä: sveitsiläisen Novartis-lääketehtaan pääkonttori Shanghaissa. Pienuus on ainakin hetkellisesti jäänyt taakse, ja paikalliset materiaalit ja käsityön jälki ovat vaihtuneet kliiniseen valkoisuuteen. Viimeistely on laadukasta, ja rakennus on veistok-sellisuudessaan kaunis.

Väistämättä tulee kuitenkin mieleen, että kasvava maine ja suuremmat toimeksiannot asettavat Zhang Kelle ja hänen toimistolleen myös uudenlaisia haasteita. Paikallisuuden ja inhimillisyyden säilyttäminen monikansallisen yrityksen nyky-aikaisen pääkonttorin suunnittelussa on melkoinen tehtävä. Kansainvälisten tunnustusten lisääntyessä täytyy toivoa, että Kellä riittää edelleen aikaa myös kokeileviin ja pienimittakaa-vaisiin töihin, joissa hän vaikuttaa olevan omimmillaan.

Charlotte Nyholm

KÄYTTÖTARKOITUKSELTAAN ARKINEN
RAKENNUS MUOKKAUTUU KEN
KÄSITTELYSSÄ ERITYISLAATUISEKSI,
JOPA MYSTISEKSI PAIKAKSI.

Kiinalainen arkkitehti Zhang Ke

(s. 1970) on valmistunut Harvard Graduate School of Designista vuonna 1998 ja on ZAO/standard-architecture-arkkitehtitoimiston perustaja. Vuonna 2001 perustettu toimisto kuuluu Kiinan johtaviin nykyarkkitehtuurin tuottajiin. Ken töitä on nähty vuoden 2016 Venetsian arkkitehtuuribiennaalissa. Lisäksi hänen arkkitehtuuriaan on ollut esillä Berliinin Aedes Architekturforumissa, Wienin MAK-museossa ja Lontoon Victoria and Albert Museumissa. Zhang Ke on myös toiminut Helsinki Design Weekin vieraillevana luennoitsijana vuosina 2010 ja 2016.

Liangoun lauttaterminaali Tiibetin vuoristossa (2014)

Kansainvälisesti merkittävimpiin arkkitehtuuri-palkintoihin kuuluva Alvar Aalto -mitali täyttää 50 vuotta. Akateemikko **Alvar Aallon** nimeä kantava palkinto on maailmanlaajuisesti tärkeimpiä arkkitehteille myönnettäviä kunnianosoituksia.

Vuodesta 1967 lähtien myönnetty palkinto jaettiin nyt 13. kerran Finlandia-talolla järjestetyssä juhlaseminaarissa 12.9.2017. Palkinnon jakamisesta vastaavat Suomen Arkkitehtiliitto SAFA, Alvar Aalto -säätiö, Arkkitehtuurimuseo, Rakennustaiteen Seura ja Helsingin kaupunki.

Palkinnon luovutti Helsingin apulaispormestari **Anni Sinnemäki** ja tapahtuman juhlapuhujana toimi professori **Juhani Pallasmaa**.

Alvar Aalto -mitalin juhluvuoden jury

Tina Saaby, Asmo Jaaksi, Vesa Oiva ja puheenjohtaja **Toshiko Mori**.

Novartiksen Shanghai-toimistotalo (2016).

Modernismin ikonit, kansainvälisyys ja globalisaatio

Kuinka kansainvälistä arkkitehtuuri on? Tuhoaako globalisaatio paikallisuuden? Näitä teemoja kosketellaan kahdessa hiljattain ilmestyneessä brittitutkijan teoksessa.

Toinen tutkijoista on sosiologi, professori emeritus **Leslie Sklair** (London School of Economics). Toinen on **Mark Crinson**, arkkitehtuurin historian professori (University of London). Molemmilla on teoksissaan eettistä paatosta. Sklair ei juuri anna armoa kapitalismille, kun taas Crinson peräänkuuluttaa ruohonjuuritasolta lähtevää uutta internationalismia.

Leslie Sklair tarkastelee nykyarkkitehtuuria ja sen ikonisia edustajia osana kansainvälisen kapitalismin pyrkimystä hallita maapallon kehitystä. Sklair käyttää käsitettä *transnational capitalist class* luokasta, joka pitää hallussaan valtaosaa nyky-yhteiskuntien taloudellisesta, poliittisesta ja median vallasta. Hän puhuu ”arkkitehtuuriteollisuudesta”, jota yksityinen liikelämä pyörittää.

Sosiologisena lähtökohtana ovat arkkitehtuurin ikonit ja tähtiarkkitehdit. Sklair on haastatellut 75:tä arkkitehtuurin asiantuntijaa selvittääkseen, miten ”ikoninen arkkitehtuuri” on alun perin juurtunut ja tullut osaksi kansainvälistä arkkitehtuurin sanastoa ja mitkä kohteet haastateltujen mielestä ovat ikonisia. Listaamalla alan aikakausjulkaisuissa esiintyneiden nimien toistuvuutta hän on seuloenut neljä tähtiarkkitehtia: **Frank Gehry, Norman Foster, Rem Koolhaas ja Zaha Hadid**. Tulosta ei voi pitää mitenkään yllätyksellisenä. Sklair on myös luokitellut suuria kansainvälisiä arkkitehtitoimistoja niiden perimien palkkioiden perusteella.

Yllätyksellisenä ei voi pitää myöskään sitä Sklairin havaintoa, kuinka samat modernistisiksi luokitellut 1900-luvun kohteet esiintyvät eri standarditeoksissa kerta toisensa jälkeen. Kysymyksessä ovat silloin juuri ikonisen statuksen saaneet rakennukset, jotka ovat lähes aina samojen arkkitehtien suunnitteleamia. Maine kasvaa ja kertautuu – jopa niin voimakkaasti, että kulttimaineeseen nousseiden arkkitehtien huonommatkin työt esitetään julkisuudessa enemmän tai vähemmän mestarillisina.

Radikaalisti irti kapitalismin ikeestä

Sklair ei suinkaan väheksy mestariarkkitehtien saavutuksia ja heidän parhaita teoksiaan. Niistä monet ovat aivan oikeutetus-

ti nousseet ikoniseen asemaan ja muodostavat osan ihmiskunnan henkistä ja kulttuurista perintöä. Sen sijaan Sklair suhtautuu äärimmäisen kriittisesti kapitalistiseen ja keskittyneeseen talouteen, joka ajaa vain omaa taloudellista intressiään. Kultisuunnittelijat ja heidän jäljittelijänsä ovat tässä vain osa koneistoa, joka tilauksesta tekee mitä toimeksiantajat haluavat.

Kaupungistuminen ja kuluttaminen etenevät, ja sitä myöten maailman ekologinen kestävyys vaarantuu. Vaikka samaan aikaan esiintyy kannatettavia pyrkimyksiä edistää jalkankulkua, vähentää yksityisautoilua ja luoda kohtuuhintaista asumista, jäävät pyrkimykset marginaalisiksi ylikansallisen kapitalismin ohjaillessa niitä. Sklair kaipaa radikaalia poispääsyä tästä destruktiivisena pitämästään kehityksestä.

Toivon kipinä ovat miljoonat pienen mittakaavan yhteisölliset ryhmät, joita syntyy eri puolille maapalloa. Niiden avulla on mahdollista haastaa muutoin niin ylivoimaiselta vaikuttava kapitalistinen malli ja lähteä rakentamaan globaalin ja yhdenmukaisen, kuluttamiseen ja ikonisiin esikuviin perustuvan ympäristön sijaan jotain inhimillisempää. Arkkitehteillä olisi tässä oma roolinsa, vakuuttaa Sklair. Ja sekaan kyllä mahduttavat myös tähtiarkkitehdit ja heidän hienot luomuksensa.

Rakennushankkeet rauhan asialla

Mark Crinson tarkastelee 1800–1900-luvun vaihteessa kehittymään lähtenyt ja sittemmin modernismiksi luokiteltua arkkitehtuuria pyrkimyksenä luoda antiikin ja renessanssin jälkeen universaalia rakennustaiteen muotokieltä. Crinsonin teos on pitkälti aatehistoriallinen ja uraauurtava siinä mielessä, että hän alkuperäislähteitä hyödyntämällä pureutuu modernismin ideologiaan. Keskiössä ovat pyrkimykset kehittää tasa-arvoa ja saavuttaa universaalin arkkitehtuurin keinoin utopistiselta tuntunut maailmanrauha.

Ensimmäisen maailmansodan traumat purkautuivat 1920-luvulla aatteellisuuteen, jossa kansainvälisyyttä edistämällä ajateltiin voitavan välttää vastaavat katastrofit. Monia 1920-luvun johtavia arkkitehtuuriteoreetikkoja elähdytti ajatus kansojen välisestä ystävyydestä ja siitä, kuinka valistuksen keinoin voidaan vähentää ristiriitoja. Crinson käy läpi visionäärisiä rakennushankkeita, joilla rauhanaatetta lähdettiin edistämään.

Tätä optimismia edusti Kansainliiton palatsikilpailu Geneven. **Le Corbusier** pettyi, kun hänen tulevaisuutta manifes-

TOIVON KIPINÄNÄ OVAT MILJOONAT
PIENEN MITTAKAAVAN YHTEISÖLLISET
RYHMÄT, JOITA SYNTYY ERI PUOLILLE
MAAPALLOA.

toiva kilpailuehdotuksensa rankattiin ulos teknisillä argumen-
teilla. Le Corbusier jos kuka edusti 1920-luvun internationalis-
mia ja modernin arkkitehtuurikielen kehittäjää. Siinä vaihees-
sa kun uusklassistinen Kansainliiton palatsi vuonna 1936 lo-
pulta valmistui (**Nénot, Flegenhaimer, Broggi, Vágó, Lefèb-
vre**) oli Euroopan poliittinen tilanne tyystin toinen ja Kansain-
liitto osoittautunut voimattomaksi. Crinson korostaa, kuinka
Le Corbusierin ehdotus oli yli 300 kilpailuehdotuksen joukos-
sa ainoa, joka pystyi esittämään ratkaisun uudeksi universaa-
liksi arkkitehtuurin kieleksi, ”Baabelin torniksi”.

Muutoksella haastamaan globalisaatiota

Crinsonin teos sisältää perusteellisia kuvauksia jo pitkälti unoh-
tuneista utopistisista rakennushankkeista, joissa arkkitehtuu-
rin tehtävänä oli palvella kansainvälisyyden aatetta. Eräs Crin-
sonin esittelemä esimerkki on Cité Mondiale (World City),
Mundaneum. Kaksi belgialaista juristia, **Paul Otlet** ja **Henri La
Fontaine**, lähtivät toteuttamaan ajatusta keskuksista, joka ke-
rää ja kortistoi maailman kaiken tiedon. Rakennuksen oli mää-
rä muodostaa uuden ”maailmankaupungin” keskus.

Otlet kiinnitti vuonna 1929 Le Corbusierin suunnittele-
maan Mundaneumia varten rakennuksen Geneveen. Raken-
nus jäi suunnitelmaksi, toisin kuin 12 miljoonaan indeksoituun
korttiin ja dokumenttiin kasvanut aineisto, joka sijoitettiin
Brysseliin. Mundaneum-museo sijaitsee nykyään Monsin kau-
pungissa Valloniassa.

Sklairin ja Crinsonin teokset täydentävät toisiaan. Crinson
historioitsijana lähestyy modernismin kansainvälisyyttä arkkitehtuuriteorioiden ja yksittäisten hankkeiden kautta. Sklair
yhteiskuntatieteilijänä tarkastelee ikoniseksi luokiteltujen ra-
kennusten ilmiötä talouden ja kulutusyhteiskunnan kannalta.
Molemmat toivovat muutosta, jossa paikalliset kulttuurit ja
yhteisöt haastavat globalisaatiota.

Lauri Jääskeläinen

*Mark Crinson: Rebuilding Babel. Modern Architecture
and Internationalism. I. B. Tauris & Co. 2017.*

*Leslie Sklair: The Icon Project. Architecture, Cities, and
Capitalist Globalization. Oxford University Press 2017.*

Kelpaisiko edullinen täsmäosaaja?

Mallinnusmestari? Tietomallitaituri?
Visualisointivelho? Koodikuningas?

**Tarjoamme yrityksille tavan rekrytoida tehok-
kaasti ja löytää juuri sopiva osaaja. Koulutettava
saa täsmälleen ne taidot, joita yritys tarvitsee.**

Mistä on kyse?

F.E.C.-ohjelmassa yritys, koulutettava ja M.A.D. laa-
tivat yhdessä opetussuunnitelman, jonka mukaan
M.A.D. kouluttaa osaajan. Työntekijä on ohjelman
ajan yrityksen käytössä. **Lisää: mad.fi/f-e-c**

Mitä maksaa?

1 150 €/kk (alv. 0 %) 6 kk ohjelman ajan

Kiinnostaako?

Lue lisää ja ota yhteyttä: **mad.fi/f-e-c**

Lämpöä maahan

LÄMPÖÄ KERÄTÄÄN SILLOIN KUN SITÄ ON
TARJOLLA, VARASTOIDAAN MAAHAN JA
HYÖDYNNETÄÄN RAKENNUKSESSA TILOJEN JA
KÄYTTÖVEDENKIN LÄMMITTÄMISEEN.

Ilmastomuutos etenee hyvin nopeasti – jopa pelottavan nopeasti. Huomattava osa ihmiskunnan käyttämästä energiasta on tuotettu ilmastoa lämmittävillä fossiilisilla polttoaineilla. Niistä olisi syytä siirtyä vauhdilla uusiutuviin ja päästöttömiin energiamuotoihin.

Ihmiskunnan ongelma ei ole uusiutuvien energiamuotojen puute. Pääinvastoin aurinkoenergiaa lankeaa maapallolle päivittäin huomattavasti enemmän kuin ihmiskunta ehtii energiaa käyttää. Ongelma on, että energia on väärään aikaan väärässä paikassa. Esimerkiksi Suomessa aurinko pysyttelee visusti taivaanrannan takana silloin kun energiaa eniten tarvittaisiin eli talvella.

Energian varastointi on avain ilmastomuutosta hillitsevien päästövähennyksiin. Sähkön varastointi varsinkin pidemmiksi ajoiksi on vielä kallista ja tekniikaltaan monimutkaista. Entä lämpöenergian varastointi? Sitä pohdittiin syksyn ensimmäisessä Rakennusfoorumissa syyskuun alussa.

Lämpö talteen ja käyttöön

Lämmön varastointi on huomattavasti edullisempaa ja yksinkertaisempaa kuin aurinkosähkö. Lämpöä kerätään silloin kun sitä on tarjolla, varastoidaan maahan ja hyödynnetään rakennuksessa tilojen ja käyttövedenkin lämmittämiseen. Tempun voi tehdä toistekin päin: varastoidaan maahan kylmää, jota hyödynnetään viilentämiseen.

Turun ammattikorkeakoulun tutkijan **Rauli Lautkankareen** mukaan lämpöä voidaan kerätä aurinkokeräimillä sekä katto- ja seinäpinnoille integroiduilla keruuputkistoilla. Rakennusten lisäksi potentiaalisia keruupaikkoja ovat asfaltoidut parkkipaikat ja tiet. Myös rakennusten, teollisuusprosessien ja serverisalien hukkalämpöä voidaan kerätä ja varastoida maahan.

Maahan lämpö voidaan välittää lämpöpaaluilla ja -kaivoilla. Lämpöpaaluina voidaan käyttää samoja paaluja, joille talo muutenkin rakennettaisiin – mikäli siis paalutusta tarvitaan. Lämmönsiirtoputki vain sujutetaan paalun sisään. Lämpökaivo on maahan porattava reikä, johon lämmönsiirtoputki upotetaan – vastaava jollaista maalämpöpumppu hyödyntää. Lämpöpaaluja tai -kaivoja on useita, ja niistä lämpö siirtyy maaperään.

Savikko ja kallio ovat parhaita lämpövarastoja, hiekasta ja moreenista lämpö karkaa. Varastoitumiseen vaikuttavat poh-

javesiolosuhteet ja tietenkin maassa ennestään oleva infrastruktuuri. Täyden tehon maavarasto antaa vasta noin viiden käyttövuoden jälkeen. Maan lämpötila voi olla jopa yli 70 astetta. Karkeasti noin puolet maahan upotetusta lämmöstä saadaan takaisin – tapauksesta ja olosuhteista riippuen.

Maasta talvella imettävä lämpö hyödynnetään joko suoraan tai lämpöpumpun avulla. Suoraan hyödynnettäessä maahan varastoitu lämpö siirretään suoraan lämmönjakojärjestelmään. Tarvitaan vain lämmönvaihdin ja kiertovesipumppu. Lämpöä voidaan jakaa vesikiertoisin tai vaikkapa ilmalämmityksen kautta. Ylimääräisen lämmön ajaminen kesällä maahan tehostaa maalämpöpumpun hyötysuhdetta. Tällöin riittää alempikin maavaraston lämpötila. Konstit on monet.

Turussa Skanssin torni sai alleen lämpöpaalut. Sykäreisessä puolestaan virvoitusjuomatehtaan tuottamaa kesäistä hukkalämpöä varastoidaan yhdessä aurinkolämmön kanssa maaperään laitoksen kupeeseen.

Kokeiluja käynnissä

Nikolas Salomaa NollaE-konsulttitoimistosta esitteli ensimmäistä Suomeen rakennettavaa joutsenmerkittyä pientaloa. Erinäisiin simulaatioihin perustuvien vertailujen jälkeen siinä päädyttiin varastoimaan lämpöä talon alle viidellätoista kuusimetrisellä paalulla. Talo olisi paalutettu joka tapauksessa. Lämpö kerätään tarkoitukseen suunnitelluilla aurinkokeräimillä, ja lämmönjako tapahtuu ilmanvaihdon kautta. Investointikustannukset ovat samaa suuruusluokkaa kuin tavanomaisen ratkaisun, mutta ostoenergiantarve vain kolmannes tavanomaiseen verrattuna.

Puhujia kuunnellessa ihmetyttää, miksi tätä ei ole tajuttu kokeilla jo aikaisemmin. Kuulostaa yksinkertaiselta. Kanadan Okotoksissa, siis melko pohjoisessa, Drake Landingin kylä on varastoinut ja hyödyntänyt menestyksellä aurinkolämpöä jo 10 vuotta. Suomessaakin on vireillä vastaavia alueämpökokeiluja.

Tietenkin lämmön varastointi maahan edellyttää hieman tilaa, ja ongelmia syntyy varmaan olemassa olevassa kaupunkirakenteessa. Kaikki maalajit eivät ole yhtä hyviä. Ja kuinka useita kymmeniä asteita lämpimämpi maamassa vaikuttaa esimerkiksi pohjavesiolosuhteisiin tai jopa paikallisilmastoon? Silti hyvin mielenkiintoinen uusi aluevaltaus!

Pekka Hänninen

Tervetuloa uudistuneeseen
tiilinäyttelyymme

Wienerberger Showroom
Kumpulantie 15, Vallila, Helsinki

Uudistettu tiilinäyttelymme on avoinna arkisin
klo 8-16, muina aikoina sopimuksen mukaan.
Esillä on laaja valikoima julkisivu-, sisustus-
ja pihatiiliä sekä tiiliratkaisut pien- ja kerros-
talojen runkorakentamiseen.

www.wienerberger.fi

Wienerberger

Tietäkää mitä teette

Koen nykyään hankalaksi vastata kysymyksiin ammattistani. Yleensä totean ylimalkaisesti olevani peruskoulutukseltani arkkitehti ja kerron sitten, mitä varsinaisesti teen työkseni. Tutkintonimikkeeni ja työtehtäväni lakkasivat kohtaamasta elämänpolullani jo vuosia sitten.

Arkkitehti-identiteettiini liittyvä epävarmuuteni ei johdu siitä, että jotenkin häpeäisin koulutus- tai suunnittelijataustaani. En vain ole onnistunut rakentamaan johdonmukaista työtä oikein millään sektorilla, enkä tohdi paistella ihailiemieni suunnittelija-arkkitehtien loisteessa siipeilemällä ikään kuin kollegana. Uskon tietäväni arkkitehtuurista jotakin, mutten osaa enää laatia lukituskaaviota tai tehdä energiataselaskelmaa, enkä ole aivan varma, miten käsitteet ”kaupunkikuvallinen eheys” tai ”rakennushistoriallisesti arvokas” määritellään tyhjentävästi. **Aaro Arto** kirjoitti SAFAn blogissa maaliskuussa niin sanotuista ”oikeista arkkitehdeista”. En taida kelvata. Arto muistutti lukijoitaan myös osaamisen ja ammattitaidon merkityksestä. Mitä arkkitehdin osaaminen ja ammattitaito minun näkökulmastani tarkoittavat?

Tällä elämäkokemuksella olisin taipuvainen uskomaan, ettei arkkitehdin osaamisen luja peruskivi ainakaan lepää ammattinimikkeen mustasukkaisen puolustamisen, suuren yleisön suosion kalastelun tai yleishyödylliseksi ku-

vitellun kaikkietäisyysvarassa. Lähtisin liikkeelle arkkitehtuurin aatehistorian yleiseurooppalaisten faktojen hallinnasta. **Adolf Loos** ei väittänyt, että ornamentti on rikos. Funktionalismi ei alkanut vuonna 1929. **Vitruvius** mainitsi sanat *firmitas*, *utilitas* ja *venustas*, mutta tarkoitti niillä parituhatta vuotta sitten vähän muuta kuin mitä me nyky-suomeksi tarkoitamme kestävyydellä, käyttökelpoisuudella ja kauneudella. Modernismi ei ollut suomalaisten ikioma kehityskertomus. Yksikään arkkitehti ei ole luonut yhtäkään tyyliisuuntausta.

Arkkitehdin ammattitaitoa lähtisin hahmottelemaan ranskalaisten *savoir-faire*-käsitteen kautta. Sanaa käytetään kuvaamaan etenkin käsityöläisten tekemällä opittua kompetenssia: onnistumisten ja virheiden kautta saavutettua ymmärrystä tekojen syy- ja seuraussuhteista, mestarilta kysällille hitaasti siirtyvää, kapeaa mutta syvää tietotaitoa, palavaa tiedonjanoa ja jatkuvaa kokeilunhalua. Ammattitaitoinen on se, joka tietää mitä tekee ja miksi, eikä koskaan koe olevansa valmis. Ammattilainen tekee, eikä selosta mitä kaikkea olisikaan tekemässä, jos vain kuu olisi oikeassa asennossa ja muutenkin resurssit kohdillaan.

Tällaisen ammatti-ihanteen omaksuminen olisi arkkitehteille todellisen oppimisen paikka. *The Architectural Review*:ssa julkaistiin muutama vuosi sitten arkkitehti **Peter**

Buchananin *The Big Rethink* -kirjoitussarja, joka herätteli asennemuutokseen ja koko arkkitehtiprofession uudelleenarviointiin. Tapamme asua kotiamme, tapamme työskennellä, liikkua, tehdä ostoksia, virkistäytyä ja tavata muita ihmisiä ovat ratkaisevasti erilaiset verrattuna siihen, miten elimme vain 20 vuotta sitten. Maapallo on muuttumassa radikaalisti, nopeasti ja pysyvästi yhä epäoikeudenmukaisemmaksi ja vihamielisemmäksi elinympäristöksi, ja arkkitehdit ovat tekeleiseen ja tekosyineen kaulaansa myöten suossa.

”

AMMATTILAINEN TEKEE, EIKÄ SELOSTA
MITÄ KAIKKEA OLISIKAAN TEKEMÄSSÄ,
JOS VAIN KUU OLISI OIKEASSA
ASENNOSSA JA MUUTENKIN RESURSSIT
KOHDILLAAN.

Suosta noustaan hankkimalla kestäväää ja katu-uskottavaa osaamista. Jos arkkitehtia oikeasti kiinnostaa olla pienien ihmisen asialla, hän lakatkoon pumppaamasta itseään aina vain suuremmaksi ja mahtavammaksi. Opiskelkoon hän sen sijaan ympäristöpsykologiaa ja neurotieteitä käsittelevää arkkitehtuurikirjallisuutta ja pitäköön tiukasti kiinni *Design for All* -periaatteista kaikissa tekemisissään. Jos taas arkkitehtia kiinnostaa hyvä kaupunkiympäristö, hän ahmikkoon uusinta tutkimustietoa, kerätköön uupumatta kokemuksia siitä, miten kadunmies kaupunkia tänä päivänä käyttää, ja harjoitelkoon yhä ihanamman ja paremmin toimivan kaupungin tekemistä. Ja jos joku eksentrikko kokee olevansa omimmillaan rakennustaiteilijana, niin siitä vaan taiteilemaan, mutta isosti ja rohkeasti ja kaikki arkkitehtuurin perusteet kyseenalaistaen.

Osaavat ja ammattitaitoiset arkkitehdit ovat aina pärjänneet ja pärjäävät myös tulevaisuudessa. Pääasia on, että aidosti tiedämme, mitä teemme.

Anni Vartola

Kirjoittaja toimii arkkitehtuurin alalla tällä hetkellä muun muassa arkkitehtuurin teorian opettajana, tutkijana, diplomitöiden ja väitöskirjojen ohjaajana, kriittikkona, toimittajana, tieteellisten julkaisujen arvioitsijana sekä kirjakauppiaina.

SAFA 125 -juhlavuosi huipentuu pian jaettavaan Arkkitehtuurin Finlandia -palkintoon. Finalisteiksi valitut kohteet julkaistiin elokuun puolivälissä. Suomen itsenäisyyden aikana rakennetut ja hiljattain peruskorjatut finalistit noteerattiin mediassa laajalti.

Helsingin Sanomat uutisoi 15.8. otsikolla *Arkkitehtuurin Finlandia-palkinto jaetaan nyt peruskorjatulle rakennukselle: ehdolla myös Helsingin kaupunginteatteri ja Roihuvuoren ala-aste*: ”Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnosta kilpailevat tänä vuonna vanhat peruskorjatut rakennukset. Neljättä kertaa jaettavan arkkitehtuuripalkinnon ehdokkaista tunnetuin on elokuun lopussa uudelleen yleisölle avautuva Helsingin kaupunginteatteri.”

Rakennuslehti uutisoi 15.8. otsikolla *Arkkitehtuurin Finlandia -palkintoehdokkaat ovat tänä vuonna korjauskohteita*: ”Esiraadin puheenjohtajan Janne Pihlajaniemen mukaan uuden, arvokkaan arkkitehtuurin tekemisen rinnalla on yhtä tärkeää ylläpitää arvokasta rakennusperintöämme. ”Valitut kohteet ovat olemassaolonsa aikana osoittautuneet vaalimisen arvoiseksi rakennustaiteeksi. Niihin viime vuosina tehty korjaustoimenpiteet ovat kunnioittaneet ja jopa kirkastaneet alkuperäistä arkkitehtonista ajatusta, mutta samalla tuoneet rakennuksiin myös tämän hetken näkökulmasta onnistuneita oman aikansa jälkiä, synnyttäen ajallista kerroksellisuutta”, Pihlajaniemi kertoo.”

Keskisuomalainen uutisoi 15.8. otsikolla *Finlandia-palkintoehdokkaiksi nimettiin peruskorjauskohteita*: ”Yksi ehdokkaista on oppimiskeskukseksi laajennettu Alvar Aallon suunnittelema Otaniemen kampuskirjasto. Peruskorjauksessa rakennuksen ulkoarkkitehtuuri ja kirjaston salitilat kalusteineen säilytettiin ennallaan. Uusiksi tiloiksi avattiin oppimiskeskus alkuperäisiin kirjavarastokerroksiin. Vuonna 2015 Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon voitti Jyväskylän Kuokkalassa sijaitseva asuinkerrostalo Puukuokka.”

DESIGN
FROM
FINLAND

Uusi Lumon kaidejärjestelmä antaa arkkitehdeille
kiehtovia mahdollisuuksia toteuttaa ajan henkeen
sopivia julkisivuratkaisuja.

www.lumon.fi
Puh. 020 7403 200

(Puh. hinta 8,28 snt + 7 snt/min (lankapuh.) tai + 17 snt/min (matkapuh.)

Parvekelasit | Kaiteet | Lasiterassit | Auringonsuojaverhot | Huolto

Kulttuuri- skandaali Tartossa

Aino ja Oskar Kallas olivat Virossa merkittäviä kulttuurihenkilöitä. Oskar Kallas oli sekä kielitieteilijä että diplomaatti, ja suomalaissyntyisen Aino Kallaksen laaja kirjallinen tuotanto on saanut paljon ihailijoita.

Kallasten talo Tartossa liittyy aikaan, jolloin Suomen ja Viron arkkitehtuurisuhteet olivat lämpimät. Suomalaisilta arkkitehteilta tilattiin tuolloin suunnitelmia jopa merkittäviksi julkisiksi rakennuksiksi. Viron arkkitehtuurimuseon entinen johtaja **Karin Hallas-Murula** julkaisi vuonna 2005 jopa kokonaisen teoksen, joka käsittelee arkkitehtuurisuhteita yhden sata-vuotiskauden ajalta.

Tunnetuimpia Viroom viime vuosisadan alussa suunnitelleita suomalaisia olivat **Eliel Saarinen**, **Armas Lindgren** ja **Wivi Lönn**. Luther-tehtaan työläisten klubirakennus kulkee arkkitehtitoimisto Gesellius Lindgren Saarisen nimissä, mutta se lie-nee ensisijaisesti Lindgrenin käsialaa. Julkisivu muistuttaa hänen tekemäänsä ehdotusta Viipurin rautatieasemakilpailuun.

Ajan hienouksilla

Suomalaisten suunnittelemien rakennusten yksi ominaisuus oli se, että ne usein edustivat sen ajan nykyaikaisinta tekniikkaa. Tilaa-ajan suhde Suomeen ja sieltä valittuun arkkitehtiin saattoi olla myös henkilökohtainen. Näin oli Kallasten kohdalla.

Klassismihenkinen talon suunnitteli Tarton nykyisen uuden yliopistokampuksen tuntumaan ja suuren puiston katveeseen **Valter Thomé**, ja se valmistui vuonna 1914. Talossa oli uuden-aikainen vesipumppu, erikoisin mekanisme-
in varustettu seiniin piiloutuva liukuovi sekä kaikkea muutakin, mitä konservatiiviset tarttolaiset kovin ihmettelivät. Sisustuksessa oli huolella valittuja folkloristisia elementtejä talonpoikaikalustuksi-neen. Rakennus valmistui pariskunnan kodiksi hitaasti.

Kallakset ehtivät asua taloan vain muutaman vuoden, kunnes Oskar kutsuttiin Viron Lontoon-suurlähettilääksi. Naapurissa asunutta ystäväperhettä kohdanneen tragedian vuoksi myös Aino halusi muuttaa pois, ja kulttuurikoti siirtyi uuteen omistukseen. Neuvostoaikana huolenpito kaikkien vanhojen kiinteistöjen suhteen romahti. Sijaintinsa vuoksi talo kuitenkin säästyi sodan tuhoilta.

TARJA NURMI

MAAILMALLA

NEUVOSTOAIKANA HUOLENPITO
KAIKKIEN VANHOJEN KIINTEISTÖJEN
SUHTEEN ROMAHTI. SIJAIN-
TINSA VUOKSI TALO KUITENKIN
SÄÄSTYI SODAN TUHOILTA.

Viime hetket talon pelastamiseksi

Hallas-Murulan teoksessa kaunis vaalea talo on valokuvattu vuonna 2003. Tänäpä sen tila on surkea. Taloa tuskin havaitsee tien päässä, koska sen suuri tontti on täysin metsittynyt ja osin korjattuun vesikattoon on puhjennut jopa reikä. Puutarhan suihkulähdettä saa hakemalla hakea pajukkojen ja nokkosten keskeltä, ja avokuistille on yritetty sytyttää nuotio.

Rakennusliike on esittänyt tontille uudisrakennussuunnitelmia, mutta kulttuurisestikin kuulu ja aikanaan taiten rakennettu talo on jätetty rappeutumaan. Viime vuonna Tartto epäsi rakennusliikkeen suunnitelmilta luvan. Mikään ei taida estää uusien teettämistä.

Kyse on kulttuuriskandaalista. Aino Kallaksen ihailijat tekevät vielä toivoretkiä talon pihapiiriin, mutta tilanne on pian katastrofaalinen. Taloon on yritetty muun muassa kriitikko **Otto Kantokorven** aloitteesta ideoida kirjallisuuskeskusta residentsseineen, ja varmasti paljon muutakin. Taitavat olla viime hetket rakennuksen ja entisen kulttuurikodin pelastamiseksi.

Talo löytyy vielä osoitteesta Raja 31, Tartto. Nykyinen omistaja on rakennusliike Nordecon.

Tarja Nurmi

P.S. Suomalainen media on viime pävinä ollut yhteydessä rakennusliikkeeseen, joka on luvannut korjata katon mahdollisimman pian.

MATTOTALO
Helma

Hietalahdenranta 5 c B
00120 Helsinki
Tel. 09 668 93 90
helma@helma.fi
www.helma.fi

NÄYTTELYT MUSEOSSA

ALVAR AALTO –MITALI 50 VUOTTA Iso näyttelysali 13.9.2017–25.2.2018

Arvostettu kansainvälinen arkkitehtuuripalkinto, Alvar Aalto –mitali, täyttää 50 vuotta. Mitalin kunniakasta historiaa juhlietaan Arkkitehtuurimuseon ja Alvar Aalto –museon yhteistyönäyttelyllä, joka esittelee kaikki mitalistit silloin ja nyt. Näyttelyssä nähdään myös mitalin kansainvälinen ulottuvuus: 50 vuoden aikana mitali on jaettu 13 arkkitehdille 10 eri maahan.

ALVAR AALTO –MITALI 2017 Pieni näyttelysali 13.9.–19.11.2017

Alvar Aalto –mitalin vuoden 2017 voittaja on kiinalainen arkkitehti Zhang Ke

Alvar Aalto –mitalin tuomaristo halusi palkinnon juhla-vuonna kiinnittää huomiota erityisesti nouseviin nuoriin arkkitehteihin. Lisäksi tuomaristo painotti palkinnon myöntämisessä neljää kriteeriä: arkkitehtuurin luovuutta, kestävästä kehityksestä toteutuksessa, erinomaista suunnittelua sekä kykyä asettaa arkkitehtuuri viitekehykseensä Alvar Aallon perintöä kunnioittaen. Työssään Zhang Ke käyttää mielellään paikallisia rakennusmateriaaleja ja -tekniikoita ja suosii kierrättämistä vanhan purkamisen sijaan. Maisemallisia elementtejä töihinsä yhdistämällä Ke toteuttaa arkkitehtuurin hienovaraista sovittamista ympäröivään maastoon luoden sopusointuisia suhteita maiseman ja arkkitehtuurinsa välille.

Vuoden 2017 mitalituomariston puheenjohtajana toimi japanilaissyntyinen arkkitehti Toshiko Mori. Tuomariston muut jäsenet olivat arkkitehdit Asmo Jaaksi ja Vesa Oiva sekä tanskalainen Tina Saaby. Mitalin jakamisesta vastaavat Alvar Aalto –säätiö, Arkkitehtuurimuseo, Rakennustaiteen seura, SAFA ja Helsingin kaupunki.

Kuva: Zhang Ke, Beijing Micro Yuan'er 2014
© ZAO/standardarchitecture

ADOPTOI PIIRUSTUS

Arkkitehtuurimuseo käynnisti keväällä 2017 uuden konseptin, joka avaa museon kokoelmien aarreaitan yleisölle uusin tavoin: nyt sinulla on mahdollisuus adoptoida arkkitehtuuripiirustuksia! Piirustusadoptiolla tuetaan Arkkitehtuurimuseon kokoelmatyötä: piirustusten hoitoa, konservointia ja dokumentointia. Tämä työ on korvaamattoman arvokasta, jotta museo voi tulevaisuudessakin tuottaa laadukkaita näyttelyitä ja palvella arkistonsa asiakkaita. **Lue lisää: www.mfa.fi/adoptoi-piirustus**

Tervetuloa kaikille avoimeen keskustelutilaisuuteen Arkkitehtuurimuseoon perjantaina 29.9. kello 11. Tilaisuudessa kerrotaan Arkkitehtuurimuseon uusista hankkeista ja keskustellaan museon tulevaisuuden suunnitelmista.

ARKKITEHDIT SAFA 125 VUOTTA TAPAHTUMAT

**26.9.
alkaan**

100 Skabaa Stadissa – SAFAn virtuaalinen kilpailunäyttely

SAFA 125 -juhlavuoden kunniaksi Helsingin keskustan arkkitehtuurikilpailuista on koottu virtuaalinen näyttely. Sata arkkitehtuurikilpailun tuloksena syntyneitä kohteita esitellään osoitteessa navi.finnisharchitecture.fi. Näyttely yhdistää arkkitehtuurin ja kilpailut tunnettujen stadilaisten tarinoin, jotka julkaistaan osoitteessa 100skabaa.fi

1.–2.10.

Pop-up SAFA – Kansainvälinen arkkitehtuurin päivä

SAFAn paikallisosastot järjestävät kaikille avoimia yleisötapahtumia (kohde-esittelyjä, arkkitehtuurikävelyjä, luentoja, Arkkitehtuurifestarit...) Helsingissä, Turussa, Tampereella, Oulussa, Rovaniemellä, Torniossa ja Kemissä. Lisätietoja: www.popupsafa.fi

7.10.

Klo 12
Laituri, Helsinki

Architectan 75-vuotisseminaari

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla järjestettävän seminaarin aiheena on Arkkitehdin muuttuva ammattikuva. Lisätietoja: laituri.hel.fi

1.11.

Klo 12–17
Tiedekeskus
Heureka, Vantaa

Uudistuva kaupunki -kaupunkisuunnitteluseminaari

Kaupunkisuunnitteluseminaarissa puhujina mm. **Patrick Verhoeven** (Mandaworks, Tukholma), Helsingin apulaispormestari **Anni Sinnemäki** sekä maisema-arkkitehtuurin professori **Ranja Hautamäki**. Lisätietoja: safa.fi

1.11.

Klo 13–16
KSV:n auditorio,
Helsinki

Virkatyö muutoksen kourissa -seminaari

VATA–SAFAn järjestämä, kaikille avoin seminaari julkisen sektorin tulevaisuudesta.

30.11.

Klo 9–16
Messukeskus,
Helsinki

Recotech

“SLUSH meets Architecture, Real Estate and Construction”. Recotech järjestetään toista kertaa SLUSHin virallisena oheistapahtumana, entistä suuremmalla arkkitehtuuripanoksella. Lisätietoja: recotech.fi

#safa125

New
Design

LP Capsule - Design: Henning Larsen Architects

**louis
poulsen**

Design to Shape Light

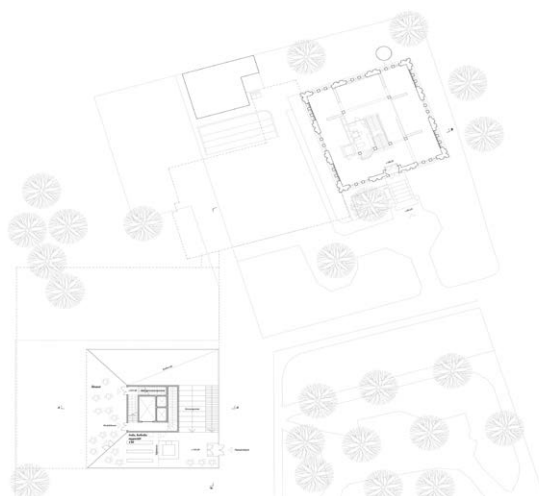
louispoulsen.fi

Tulevaisuuden taidemuseo Tampereelle

Kansainvälisellä yleisellä kilpailulla haettiin muotoa Tampereen taidemuseon laajennukselle sekä sen ympäristölle. Ensimmäisen palkinnon sai Aarti Ollila Ristola Arkkitechdit ehdotuksellaan *Siilo*.

Haastava kilpailu sisälsi monta tehtävää: Tampereen taidemuseon laajennuksen lisäksi tuli esittää kaupunkikuvallisia ja toiminnallisia ideoita Pyynikintorin alueen kehittämiseksi. Kilpailualueelle tuli sijoittaa lisärakentamista, sillä museon rakentamisen kustannuksia on tarkoitus kattaa kaavoitettavan rakennusoikeuden myynnillä. Laaja tehtävä sisälsi sekä kaupunkisuunnittelua että uudisrakentamista, mikä karsi todennäköisesti monia osallistujia. Arvioitavaksi tuli kuitenkin 147 ehdotusta, joissa kilpailutehtävää lähestyttiin monipuolisesti.

ENSIMMÄINEN KERROS ON AVOIN, JA MUSEON MIELTÄÄ HELPOSTI LÄHESTYTTÄVÄKSI.

Taidemuseon laajennus tulee olemaan Tampereella ensimmäinen julkinen, taiteen käyttöön rakennettava uudisrakennus vuosikymmeniin. Rakennuksen halutaan hyödyntävän sijaintiaan näkymäakselien päätteenä ja Pyynikintorin avoimen, julkisen kaupunkitilan kiintopisteenä. Tällaisella paikalla julkinen rakennus ei voi jäädä neutraaliksi ja vetäytyväksi. Uuden museorakennuksen tulee lisäksi kohottaa taidemuseon vetovoimaa ja tunnettuutta vaikuttavalla arkkitehtuurillaan, kuitenkin arvokasta historiallista ympäristöä kunnioittaen.

Osa kulttuurirakennusten kokonaisuutta

Keskeinen tehtävä oli ratkaista uuden museon ja nykyisen päärakennuksen, **Carl Ludvig Engelin** suunnitteleman viljamakasiinin suhde, erityisesti rakennusten väliin syntyvän julkisen ulkotilan osalta. Ehdotuksissa kaksi taidemuseon rakennusta liittyivät toisiinsa lähes poikkeuksetta maanalaisten tilojen avulla.

Rakennusten välistä kulkee myös tärkeä reitti Amurin korttelimuseoon. Parhaissa ehdotuksissa oli ymmärretty museon potentiaali osana laajempaa kulttuurirakennusten kokonaisuutta.

Monissa ehdotuksissa uusi taidemuseo otti paikalla aiemmin sijainneen puutalokorttelin hahmon. Tällaiset, usein atriumpihaan perustuvat ratkaisut täyttivät koko vanhan museon viereisen tontin eikä julkista tilaa jäänyt juurikaan jäljelle. Osassa ehdotuksista museo sijoittui vapaasti ja paviljonkimaisesti puistoon mutta irralliseksi muusta kaupunkirakenteesta.

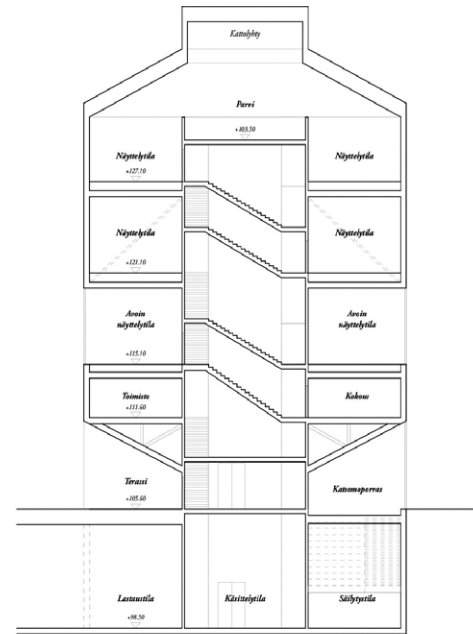
Parhaissa ehdotuksissa uusi taidemuseo kytkeytyi kaupunkirakenteeseen ja aktivoi ympäristöään luomalla pienimittakaavaisia aukioita ja puistikkoja. Ehdotusten arvioinnissa korostettiin museon helppoa lähestyttävyyttä ja toiminnan avautumista ympäristöönsä.

Suunnittelua tuleville sukupolville

Tampereen taidemuseo rakennetaan tulevien sukupolvien taidemuseoksi. Taiteen esittämisen tavat muuttuvat jatkuvasti, joten tilan tuli olla helposti muunneltavissa. Taidemuseon tilajärjestelyissä löytyi ratkaisuja avoimesta, laatikkomaisesta ja kevein väliseinien jaettavasta neutraalitalasta hyvin kokeellisiin tilasarjoihin.

Ehdotuksissa, joissa näyttelytilat sijoitettiin maan alle, yhteys viljamakasiiniin oli välitön mutta tilat jäivät usein mataliksi ja vaatimattomiksi. Sijoittamalla vaihtuvat näyttelyt sisäänkäyntikerroksen päälle saatiin hyödynnettyä ylävalo ja ympäristöön avautui kiinnostavia näkymiä.

Pyynikintorin ja täydennysrakentamisen suhteen kilpailussa oli onnistuneita osaratkaisuja, mutta yksikään ehdotus ei tarjonnut jatkosuunnittelulle valmista lähtökohtaa. Pyynikintorin alueen kehittämisehdotuksissa parhaimmistossa olivat hienovaraiset ratkaisut, joissa esimerkiksi puukujanteen ja

Siilon näyttelytilat rakentuvat portaan ympärille.

kasvillisuuden sijoittelulla pystyttiin luomaan uusia tila- ja toimintavyöhykkeitä toriaukion reunamille.

Kilpailu osoitti, että ohjelman mukainen kerrosala on sijoitettavissa alueelle, etenkin jos asumista voidaan sijoittaa myös museon tontille.

Voittaja jättää muistijäljen

Voittajaehdotus *Siilo* on jo ensi näkemältä vahva ja konstailematon, Tampereelle sopiva ehdotus. Se ei sorru monien muiden lailla vanhan makasiinin kopiaointiin vaan monistaa sen toteavasti ja jämäkästi uudeksi hahmoksi. *Siilo* ottaa paikkansa kaupunkitilassa ja jättää muistijäljen. Ehdotus näytti saavan myös ensimmäiset kannattajansa, kun Tampereen kaupunki järjesti kaupunkilaisille avoimen keskustelutilaisuuden kymmenen pienoismallin ympärillä.

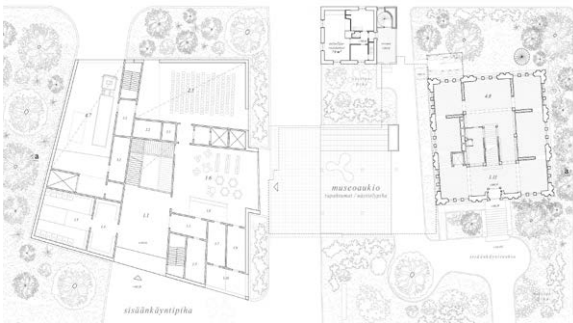
Siilo on näyttelytiloiltaan kokemuksellinen ja toimiva. Ensimmäinen kerros on avoin, ja museon mieltää helposti lähestyttäväksi. Näyttelytilat avautuvat tarpeeksi ulospäin luodakseen avoimen kontaktin ympäristöönsä mutta eivät liikaa, jottei näyttelytoiminta hankaloituisi. *Siilo* on helppo mieltää tulevaisuuden taidemuseoksi.

Kuten kaikissa hyvissä ehdotuksissa, *Siilossakin* on vielä kehitettävää. Lähinnä lisäkehittelyä tarvitaan huollon järjestelyissä sekä muissa maanalaisissa tiloissa. Tuomaristo ehdotti jatkotoimenpiteiksi myös sitä, että *Siilon* tekijä suunnittelisi taidemuseon tontille tulevan asuinrakennuksen yhtenäisen kokonaisuuden varmistamiseksi.

Kolmannen palkinnon jakoivat *dogma* ja *TAD Tampere Art District*. *TAD* on ulkoisesti varsin geneerinen mutta samalla avoin ja rento tulevaisuuteen suuntaava hybridirakennus. *Dogma* taas edustaa hienoviritteisen kokemuksellista näyttelytila-arkkitehtuuria. Hillitty museo on kaunis ja runollinen mutta ei aktivoi ympäröivää kaupunkitilaa riittävästi.

Ville Hara ja Henna Helander

Ehdotuksen dogma museo on hillitty ja kaunis.

TAD Tampere Art District on avoin ja rento ehdotus.

Tekijät

1. palkinto *Siilo*

Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit

Tekijät: Erkko Aarti, Arto Ollila, Mikki Ristola,

Kuutti Halinen, Pyry Kantonen, Meri Wiikinkoski

Pienoismalli: Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit

Jaettu 3. palkinto *dogma*

Tekijät: Matias Kotilainen, Tuomas Martinsaari,

Paul Thynell

Pienoismalli: Pienoismallipaja Nina Pohjanheimo

Jaettu 3. palkinto *TAD Tampere Art District*

Lundén Architecture Company

Tekijät: Eero Lundén, Maija Parviainen, Ron Aasholm,

Carmen Lee

Avustajat: Emma Koivuranta, Xudong Yan, Tuuli Loukola

Liikenneasiantuntija: Jouni Lehtomaa

Pienoismalli: Klaus Stolt

Lunastus *Amurin kattojen yllä*

Huttunen-Lipasti-Pakkanen Arkkitehdit

Tekijät: Risto Huttunen, Santeri Lipasti, Pekka Pakkanen,

Uula Kohonen

Avustajat: Aku Jokinen, Tomas Hartman, Irene Hämäläi-

nen, Seppo Tusa, Essi Wallenius, Julia Falck

Maisemasuunnittelu: Emilia Weckman, WE3 Oy

Pienoismalli: Olli-Pekka Keramaa, Pienoismalli Oy

Lunastus *Museum Square*

Sjöblom Freij Arkitekter (Tukholma, Ruotsi)

Tekijät: Jacob Sjöblom, Axel Freij

Pienoismalli: Sjöblom Freij Arkitekter

Lunastus *Loota*

Työryhmä Läheltä ylös

Tekijät: Kristian Kontula, Eveliina Sarapää, Jalo Sippola

Avustajat: Kari Pöykkö, Olli Nurminen

Pienoismalli: Arkkitehtipienoismalli Matti Kangaspuro

Kunniamaininta *The Mind Palace*

Tekijä: Benjamin Schulman

Pienoismalli: Svante Knuus, Maker3D Oy; Toni Järvitalo,

3D Formtech Oy; Arto Tuisku, jyrssiä; Henrietta

Nyman-Lind, Henriettan kukat

Kunniamaininta *Nexus*

Atelier Lorentzen Langkilde (Kööpenhamina, Tanska)

Tekijät: Kristian Langkilde, Kasper Lorentzen

Avustajat: Mathias Holm, Peter Stilling, Thea Berg

Lunastettu ehdotus Amurin kattojen yllä.

Lunastetut ehdotukset Loota (yllä) ja Museum Square (alla).

Palkintolautakunta

Tampereen kaupungin nimeämät: apulaispormestari Pekka

Salmi, apulaispormestari Anna-Kaisa Heinämäki, profes-

sori emerita Annikki Järvinen / Tampereen taideyhdis-

tys ry, johtava erikoissuunnittelija, maisema-arkkitehti,

Tkt MARK Ranja Hautamäki, suunnittelujohtaja,

arkkitehti SAFA Taru Hurme, hankepäällikkö, arkkitehti

SAFA Sakari Leinonen, hankearkkitehti, arkkitehti SAFA

Outi Leppänen, museonjohtaja Taina Myllyharju,

tilaajapäällikkö Lauri Savisaari

SAFAn nimeämät: arkkitehti SAFA Henna Helander,

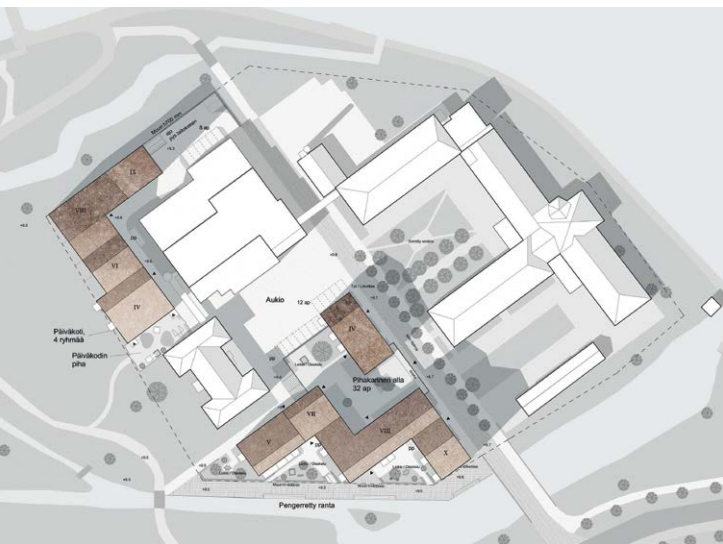
arkkitehti SAFA Ville Hara

Palkintolautakunnan sihteeri: arkkitehti SAFA Pekka Koli

Oulun Lasaretti täydentyä

Kutsukilpailussa etsittiin ratkaisua Oulun Lasarettiin puistomaisen alueen täydennysrakentamiselle.

Voittajaehdotus Iso Hali, yllä näkymä puistosta.

Lasaretti alue sijaitsee Oulun Myllytullin kaupunginosassa arvokkaalla Oulujoen maisema-alueella, Ainolanpuiston ja Hupisaarten puistoalueen kainalossa, aivan lohikatojen vieressä. Alue on yksi Pohjois-Pohjanmaan merkittävimmistä kulttuurihistoriallisista kohteista ja rakennushistoriallisesti tärkeä miljö. Alueen arkkitehtuurille tunnusomaisia ovat punatiiliset julkisivut ja rapatut pinnat.

Kilpailun tavoitteena oli löytää asemakaavan muutoksen ja alueen toteutuksen pohjaksi kaupunkikuvallisesti, arkkitehtonisesti, toiminnallisesti sekä asuttavuudeltaan korkeatasoinen ratkaisu, jossa on huomioitu näkymät ja ilmansuunnat ja joka on taloudellisesti toteutettavissa. Kilpailijoiden tehtävänä oli kehittää alueelle soveltuva korttelityyppi ja rakennusten sijoitteluperiaate naapurikiinteistöt huomioiden.

Tärkeä osa tehtävänantoa oli kerrostaloasumisen kehittäminen. Toiveena oli löytää ideoita uudentyyppisiin asuntoratkaisuihin. Maantasokerrokseen toivottiin aluetta aktivoivaa ja elävöittävää toimintaa. Kokonaisrakennusoikeudeksi koko kilpailualueelle, sisältäen päiväkodin, oli asetettu yhteensä 13 000 kerrosneliometriä. Lisäksi suunnitelmaan tuli sovittaa pysäköintiratkaisut.

Kilpailuun kutsuttiin kolme toimistoa: UKI Arkkitehdit, Arkkitehtuuritoimisto Seppo Valjus ja ARK-house arkkitehdit. Ehdotukset valottivat erilaisia lähestymistapoja alueen kehittämiseen. Arvioinnissa pidettiin tärkeänä rakentamisen volyymin suhdetta Lasaretti alueen vanhaan perusrakenteeseen, rakennusten siluettia Oulujoen maisematilassa ja liittymistä vesialueisiin sekä alueen kokonaisilmettä puiston suuntaan. Parhaiten kilpailuohjelman tavoitteet täytti ARK-house arkkitehtien ehdotus *Iso Hali*.

Kilpailun järjestäjinä olivat Oulun kaupunki, Hengitysliitto ry ja Rakennusteho Group Oy.

Uusi kerrostuma historialliseen ympäristöön

Voittanut ehdotus *Iso Hali* perustuu voimakkaaseen arkkitehtoniseen näkemykseen, joka luo alueelle raikkaan uuden kerrostuman. Uuden ja vanhan vuoropuhelu on onnistunut. Ratkaisu huomioi kauniisti korttelin nykyisen rakeisuuden

KAUKOMAISEMASSA UUSI POLVEILEVA
RAKENNUSMASSA ANTAA ALUEELLE
ÄÄRIVIIVAN.

Iso Hali, rakennusmassa kovertuu keskustaa kohti.

sekä olemassa olevan koordinaatiston. Polveileva rakennusmassa nousee sijainniltaan keskeiseltä historialliselta Kapulan rakennukselta asteittain kohti tontin reunoja ja saavuttaa hui-pennuksen molemmissa päädyissä tornimaisina aiheina.

Vaikka korkeat päädyt muodostavat voimakasta kontrastia jo olemassa oleviin rakennuksiin, valittu muotokieli ja materiaalit ovat sopusoinnussa nykyisen rakennuskannan kanssa. Punainen tiilipinta kulkee nauhana kattoja pitkin ja laskeutuu päädyissä alas seinälle. Alueen sisäänkäynnissä korkea ja kapea tiiliseinä muodostaa symbolisen vastaparin lähistöllä sijaitsevalle Åströmin nahkatehtaan tornille ja liittää näin uudisrakentamisen historian jatkumoon. Kaukomaisemassa uusi polveileva rakennusmassa antaa alueelle ääriiviivan.

Puiston suuntaan rakennukset muodostavat korttelia eheyttävän kehiksen vaihteittain toteutetuille, hajanaisesti sijoittuneille rakennuksille. Puistoon muodostuu uusi näyttävä julkisivu, jossa Kapulan rakennus saa arvoisensa merkityksen. Rakennettu kanavanranta viitoittaa alueen mahdollista kehityssuuntaa ja luo viihtyisyyttä jalankulkumiljööseen. Avattu ranta kiinnittää alueen kiinteämmin osaksi Myllytullin kaupunginosaa.

Katutason liiketilat elävöittävät aluetta. Rakennusten sijoittelun ansiosta katutila ja aukoiden reunat täydentyvät ja tilojen suhteet selkiytyvät. Paikointusratkaisu rajaa liikenteen selkeästi pääväylälle, pysäköinti on osoitettu paikointushalleihin, ja ajo niihin on suoraan keskusraitilta. Korttelin sisäosat on rauhoitettu jalankululle.

Ehdotus luo puitteet vetovoimaisille asumisratkaisuille. Rakennusten sijoittelun ansiosta kaikista asunnoista voidaan avata ulkotiloja ja näkymiä edullisiin ilmansuuntiin, joko mai-semaan tai puiston suuntaan. Kapea rakennusrunko antaa asunnoille vaihtoehtoisia ratkaisumalleja.

Kirsi Korhonen

Voittaja

Iso Hali: ARK-house arkkitehdit

Työryhmä: Pentti Kareoja, Jari Lepistö, Harri Pakarinen, Jukka Salonen, Tigran Khachatryan, Kaapo Lipasti, Minna Ahtiainen, Laura Vuoristo, Hannu Huttunen, Markku Erholtz

Palkintolautakunta

Yhdyskuntajohtaja **Matti Matinheikki** (pj.), Oulun kaupunki; kaavoitusarkkitehti **Uki Lahtinen**, Oulun kaupunki; kaavoitusarkkitehti **Jere Klami**, Oulun kaupunki; **Pasi Kovalainen**, Pohjois-Pohjanmaan museo; toiminnanjohtaja **Markku Hyttinen**, Hengitysliitto ry; kiinteistöpäällikkö **Petri Petäjäjärvi**, Ammattiopisto Luovi; toimitusjohtaja **Jaakko Moilanen**, Rakennusteho Group Oy; toimitusjohtaja **Ari Tuutti**, Devecon Group Oy

Kilpailijoiden valitsema tuomari: arkkitehti **SAFA Kirsi Korhonen**

Kilpailun sihteeri: projektipäällikkö **Noora Haverinen**, Devecon Group Oy

Ehdotus Cosmopolitan, Arkkitehtuuritoimisto Seppo Valjus.

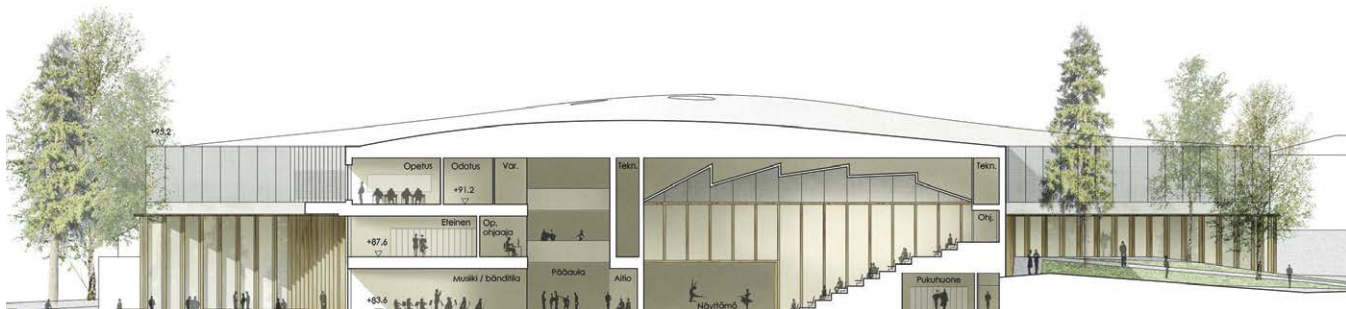
Ehdotus Heijastus, UKI Arkkitehdit.

Uutta kouluarkkitehtuuria Heinolaan

Voittajaehdotuksen opetusalueet ovat joustavia ja toimivia.

Heinolan kaupunki järjesti uuden lukion suunnittelusta arkkitehtuurikilpailun, johon kutsuttiin Arkkitehtitoimisto Esa Ruskeepää, Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki, Playa Arkkitehdit sekä Verstaas Arkkitehdit.

Modernia perinteikkääseen ympäristöön

Kilpailijoiden tehtävänä oli laatia ehdotus Heinolan lukion ja nuorisopalvelun tilojen sijoittamisesta entisen Seminaarin koulun tontille kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön.

Tavoitteeksi asetettiin rakennus, joka ilmentää nykypäivän koulurakentamista ja luo uuden ajallisen rakennuskulttuurikerrostuman. Rakennuksen suunnittelussa oli otettava huomioon sopeutuminen rakennettuun kulttuuriympäristöön siten, että kokonaisuudesta muodostuu tasapainoinen ja kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen. Mielessä tuli pitää myös rakennuksen toiminnallinen tavoite tulevaisuuden oppimis-ympäristönä ja tapahtumien järjestyspaikkana.

Kilpailuehdotukset olivat huolella ja ammattitaitoisesti tehtyjä, ja kaikki työt täyttivät erittäin hyvin kilpailussa edellytetyt kriteerit. Suunnitelmat poikkesivat mukavasti toisistaan, minkä ansiosta saatiin hyvin kartoitettua rakennuspaikan mahdollisuuksia.

Kilpailun lähtökohdat osoittautuivat kuitenkin vaativiksi. Kun yritettiin löytää arvokkaaseen kulttuuriympäristöön sopiva arkkitehtoninen ratkaisu, haasteeksi tulivat ahdas tontti tasoeroineen, yhteiskäytön ja kansalaiskäytön tavoitteet tiukan tilaohjelman puitteissa sekä kerroksellinen ympäristö. Hyvästä yleistasosta huolimatta kaikkien töiden nähtiin kaipaavan osin jatkokehittelyä, ja arvioinnissa tarkasteltiin suunnitelmia myös niiden kehityskelpoisuuden perusteella.

Tasapainoinen ja toimiva voittaja

Palkintolautakunta asetti kilpailun ensimmäiselle sijalle ehdotuksen *Notski*, jonka on laatinut Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki. Ehdotuksen todettiin onnistuneen tasapainoisesti kaikilla arviointikriteerien osa-alueilla. Ehdotuksessa on

onnistuttu luomaan yhteisöllisyyttä tukeva, pedagogisesti toimiva ja monikäyttöinen koulurakennus.

Vahalla kokonaisotteella muotoiltu rakennus on pudotettu tontille rennon oloisesti. Julkisivulinjat eivät noudata ruutu-kaavan suuntia. Uudisrakennuksen kokonaismuoto ei liitä sitä täysin sopeutuvaksi osaksi ympäristön rakennuskantaa. Toisaalta uusi lukio on merkittävä lisä ja ajallinen kerrostuma kaupunkikuvaan, joten sillä tuleekin olla erottuva ja vahva oma identiteetti. Suunnitelmassa on saavutettu sopiva tasapaino näiden näkökulmien välillä.

Yleisilmeeltään rakennus on kutsuva ja helposti lähestyttävä. Sillä on julkisen rakennuksen status, mutta se välttää turhaa monumentaalisuutta. Rakennuksen ympärille syntyy oivallisia lähiulkotiloja, jotka ovat erityisen tärkeitä käyttötarkoituksen kannalta. Taitteinen julkisivu ja paikoin katoksiksi kuorottuva katto tarjoavat luontevia paikkoja lukiolaisten oleskelulle.

Toiminnot ryhmittyvät keskeistilan ympärille.

Voittaja

Ehdotus *Notski*

Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki

Tekijät: Ilmari Lahdelma, Rainer Mahlamäki

Työryhmä: Tarmo Juhola, Jukka Savolainen,

Shaun Leung

Oppimisen tilat, asiantuntija: Raila Oksanen,

FCG Konsultointi Oy

Visualisointi: A3ZO architectural visualizations

VOITTAJAEHDOTUKSESSA TOIMINNOT
RYHMITTYVÄT KESKEISTILAN YMPÄRILLE
NUOTIOPIIRIN TAPAAIN.

Yhteisöllinen nuotiopiiri

Voittajaehdotuksessa toiminnot ryhmittyvät keskeistilan ympärille nuotiopiiriin tapaan. Rakennuksen ytimeen syntyy viihtyisiä ja tilallisesti komea sydänalue, joka luo yhteisöllisyyttä. Keskeistilaa rajaavien rakennusosien väliin muodostuu arkkitehtonista jännitettä ja kiinnostava tilarakenne. Harkitusti vaihtelevat suunnat tukevat toiminnallisuutta ja tilojen liittymistä jouhevasti toisiinsa. Luonteva vyöhykkeisyys toteutuu hyvin: tilat muuttuvat avoimesta yksityisempään keskeistilasta ulkokehälle sekä alhaalta ylös siirryttäessä.

Opetusalueet ovat kokonaisuudessaan hyvin toimivia ja muunneltavia. Suunnitteluratkaisut tukevat opetussuunnitelmaa ja tulevaisuuden oppimisympäristön tavoitteita. Suurten päätilojen joustava käyttö toteutuu erinomaisesti: aula, ruokala ja salit ovat yhdistettävissä monella tavoin toimivaksi kokonaisuudeksi.

Muotoilultaan luonteikkaalla rakennuksella on selkeä oma identiteetti, joka viestii sen käyttötarkoitusta. Suunnitelman erityinen ansio on konseptin ydin, "notski" eli vivahteikas keskeistila, jonka arkkitehtuurissa yhdistyy tarkoituksenmukaisuus ja kauneus.

Myös muut kilpailutyöt olivat korkeatasoisia. Ehdotuksen *Huippu* konstruktivistisessa arkkitehtuurissa on ajatonta tyylikkyyttä. *Raamin* ryhdikäs veistoksellisuus korostaa rakennuksen julkista roolia ja kulttuurikäyttöä. *Tintin* on herkällä otteella muotoiltu ja ympäristöön luontevasti sovitettu koulurakennus.

Asmo Jaaksi

Ehdotus *Huippu*, Arkkitehtitoimisto Esa Ruskeepää.

Ehdotus *Tintin*, Playa Arkkitehdit.

Ehdotus *Raami*, Verstaas Arkkitehdit.

Muut osallistujat

Ehdotus *Raami*

Verstaas Arkkitehdit

Ehdotus *Huippu*

Arkkitehtitoimisto Esa Ruskeepää

Ehdotus *Tintin*

Playa Arkkitehdit

Palkintolautakunta

Raili Hilden (pj.), kaupunginhallitus; Tuomo Vesikko,

kaupunginhallitus; Mika Honkamäki, tekninen

lautakunta; Jouko Rajajärvi, sivistyslautakunta; Jussi

Teittinen, kaupunginjohtaja; Johannes Rinkinen, va.

lukion rehtori; Harri Kuivalainen, kaupunginarkkitehti;

Katri Kuivalainen, kaavoitusarkkitehti

Kilpailijoiden nimeämä SAFA-tuomari: Asmo Jaaksi,

arkkitehti SAFA

Air Spaces

Lintex Air kirjoitustaulut soveltuvat mainiosti niin työ- kuin oppimisympäristöihin. Air Spaces tauluista voidaan muodostaa suuria kirjoitus- ja kiinnityspintoja. Lisäksi niihin voidaan yhdistää kankaisia kiinnityspintoja useine eri väreineen, jolloin tilaan saadaan persoonallisuutta ja viihtyisyyttä.

Hangon Graniittilinnalle uusi elämä

Opiskelijoille suunnatussa toiminnallisessa ideakilpailussa etsittiin Graniittilinnalle ja sen ympäristölle uutta roolia Hangon Itäsataman alueella. Kilpailun voitti ehdotus *Sykkivä Itäsatama* tekijöinä Rickard Ramberg, Erik Lönnbro Fukino ja Rasmus Rosenblad.

Graniittilinnan on suunnitellut arkkitehtitoimisto Grah, Hedman & Wasastjerna, eikä rakennuksessa tällä hetkellä ole toimintaa. Opiskelijoiden toivottiin pohtivan, miten rakennuksella ja lisärakentamisella voitaisiin luoda yhteisöllisyyttä ja miten kilpailualueen kehittämisellä voitaisiin saavuttaa uutta liiketoimintaa. Tärkeää oli tutkia rakennusta ja lisärakennuksia osana Hangon merellistä matkailukokonaisuutta.

Kilpailussa haettiin toiminnallisia ratkaisuja siihen, miten Graniittilinnan uudella elämällä voisi olla merkittävä rooli kehittyvässä Itäsatamassa ja sen tuottamissa palveluissa. Keskeinen kysymys oli, miten käyttö eri vuodenaikoina nivotaan yhdeksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi alueella jo olevien muiden toimintojen, kuten majoituksen, yritys-, perhe- tai teematilaisuuksien kanssa. Kilpailuehdotuksissa tuli huomioida Graniittilinnan sisä- ja ulkotilojen toimiva kokonaisuus sekä uudisrakentamisen tuomat mahdollisuudet.

Määräaikaan mennessä kilpailuun saapui 13 ehdotusta. Tuomaristo jakoi ehdotukset ylä- ja alaluokkiin, ja yläluokasta valittiin palkintojen saajat. Tuomaristo oli kaikissa valinnois-

saan yksimielinen ja jakoi palkinnot kilpailuohjelman mukaisesti. Kilpailun järjestivät Mathildedalin Ruukki Oy ja Hangon kaupunki.

Rakennuksiin kauppahalli ja asumista

Kilpailun yleistaso oli hyvä, parhaimpien ehdotusten osalta kiitettävä. Suurin osa oli tutkinut esittämänsä toiminnallisen idean riittävällä huolellisuudella. Tehtävä osoittautui kuitenkin vaativaksi, koska kilpailijoiden tuli tutkia sekä olevan suojellun rakennuksen käyttöä että siihen liittyvän lisärakennuksen toimintoja.

Kilpailun aineistosta nousi ajatus kehittää vanhaan Graniittilinnan rakennukseen kauppahallimaista toimintaa. Tämän kaltainen halli puuttuu Hangosta, vaikka alueella on melko runsaasti pienimuotoista tuotantoa, joka voisi hyötyä halli- ja toritoiminnasta.

Uudisrakennukseen ehdotettiin kaikenlaisia ideoita japanilaisesta kylpylästä pop-up-myymälöihin. Jotkin ajatukset, kuten meriuimala, olivat sinänsä ajankohtaisia (kuten Helsingissä), mutta juuri kyseinen kohta kaupungissa ei ole paras sellaiseen, sillä ranta on veneilykäytössä – ja Hangossa on mairioita luonnonrantoja aivan kaupungin ytimessä. Alueen kehittämisen kannalta parhaita uudisrakentamideoita oli useassa ehdotuksessa esitetty asumistoiminta joko vuokra- tai omistuspohjalta.

Sijainti rannan ja keskustan lähellä

Asemakaavallisesti kilpailualue sijaitsee hyvin haastavassa mutta mielenkiintoisessa kulmassa, joka toimii päätteenä aktiiviselle laiturialueelle. Kilpailualueesta etelään ollaan myös rakentamassa kaupungin koossa merkittävää uutta asuin- aluetta, joten Graniittilinnan tontti voi muodostua keskeiseksi palveluiden ja läpikulun kannalta. Tämän mahdollisuuden suurin osa kilpailijoista olikin ymmärtänyt ja jättänyt pihan julkiseksi, mutta vain muutamassa ehdotuksessa oli todella paneuduttu Hangon kaupunkiluonteeseen. Useat olivat unohtaneet Graniittilinnan mahdollisuudet osana rannan kaupunkikuvaa ja sijainnin lähellä keskustaa.

Paikoitus on aina suunnittelijalle ongelma, vaikka Hangon kokoisessa kaupungissa näin ei uskoisi olevan. Parhaan vastauksen antoi ehdotus *Crafty*, jossa paikat oli kaivettu puolittain maan alle. Tällöin paikoituskellarin päälle rakennetut asunnot saivat itsenäisyyttä julkisista tiloista.

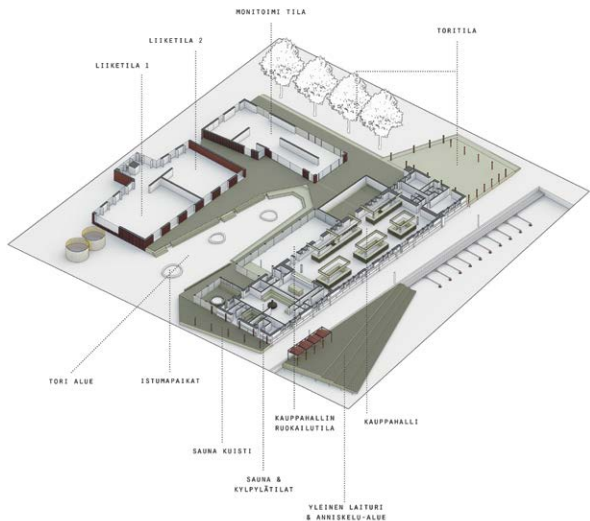
Voittaja tulkitsi toiminnallisia tarpeita

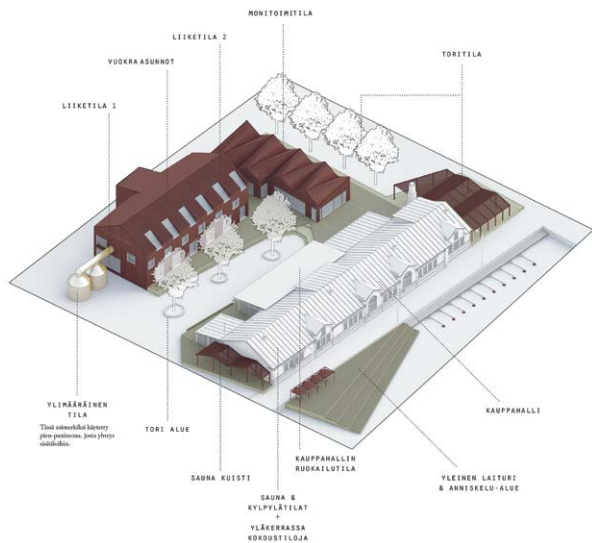
Ensimmäiselle sijalle valittiin ehdotus *Sykkivä Itäsatama*. Ehdotus oli parhaiten osannut tulkita kaupungissa olevat toiminnalliset tarpeet ja alueen kaupunkikuvallisen tulevaisuuden. Ehdotus oli myös paras yleiseltä arkkitehtoniselta otteeltaan.

Voittajaehdotus Sykkivä Itäsatama onnistui toiminnallisuuden ideoinnissa.

Kauppahalli sijoitettuna vanhaan rakennukseen on toimiva, teknisesti kevyt ja taloudellisesti suhteellisen pienillä investoinneilla toteutettava käyttöideja, joka tukisi Hangon asemaa matkailukaupunkina ja palvelisi myös pysyvää asutusta. Ehdotuksessa on myös esitetty hallitusti alueen rakentuminen vaiheittain.

Esa Laaksonen

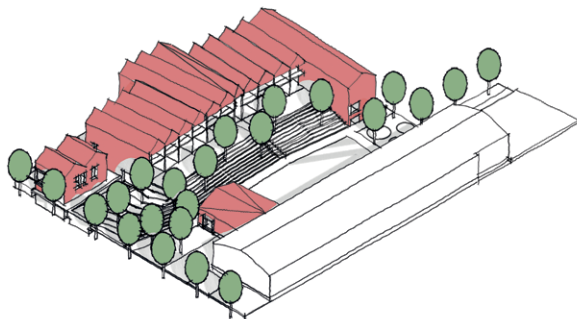

Voittajaehdotus sijoittaa vanhaan rakennukseen kauppahallin.

”

VOITTANEESSA EHDOTUKSESSA ON
ESITETTY HALLITUSTI ALUEEN
RAKENTUMINEN VAIHEITTAIN.

Toisen palkinnon saanut ehdotus Crafty.

Palkitut

1. palkinto Sykkivä Itäsatama

Tekijät: Rickard Ramberg, Erik Lönnbro Fukino,
Rasmus Rosenblad

2. palkinto Crafty

Tekijä: Juho Niemi

Lunastus Aava

Tekijä: Anni Nokkonen

Lunastus Hangan Linna TLT-6

Tekijät: Ilona Lähde, Laura Snirvi

Palkintolautakunta

Toimitusjohtaja **Olli Lehti**, Mathildedalin Ruukki Oy;
toimitusjohtaja **Jouni Vuorinen**, Mountain Consulting
TA; Hangan kaupunginjohtaja **Denis Strandell**
SAFAn nimeämä tuomari: **Esa Laaksonen**

Lunastettu ehdotus Hangan Linna TLT-6.

Lunastettu ehdotus Aava.

100 SKABAA STADISSA

Lue lisää >> 100skabaa.fi

Kuva ja artikkeli Tiia Ettala

SAFA 125 -juhlavuoden kunniaksi Helsingin keskustan arkkitehtuurikilpailuista on koottu virtuaalinen näyttely, 100 Skabaa Stadissa. Kilpailujen tuloksena Helsinkiin on syntynyt korkeatasoista rakennettua ympäristöä ja ainutlaatuisia rakennuksia – Stadikalta Stockalle.

Näyttely yhdistää arkkitehtuuriin ja kilpailut henkilökohtaisiin stadilaisiin tarinoihin. Neljä tunnettua helsinkiläistä kertoo suhteestaan rakennettuun ympäristöön. Ensimmäisen tarinan kertoo kirjailija **Kjell Westö**.

”Mieleen alkaa piirtyä asuinalue. Korkeita kallioita, niiden alla junarata, korkeita taloja.” Kirjailijan näkymä rakentuu kirjaimina paperille, ja sitä kautta lukijoiden mielikuvituksiin, kullekin hieman omanlaisenaan. Arkkitehdin työ alkaa samalla tavalla. Vielä olemassa olevaton alkaa rakentua suunnittelijan mielessä, ja paperin kautta visio siirtyy fyysiseen muotoonsa. Lopullinen kaupunki tai rakennus saa kuitenkin kunkin kokijan mielessä oman tulkinnan:

”Keskustaan saavuttiin ratikalla, mutta kun ikää tuli enemmän, kotiin palattiin usein yöbussilla. Nuorena, biletyksiässä, urbaani ihminen usein rakastuu kaupunkiinsa. Minulle tämä nuoruuden Helsinki kiteytyy Kampin siihen aikaan rakentamattomaan ja avoimeen kaupunkitilaan. Tavastian illan jälkeinen Simonkenttä oli toki hirveän kylmä, mutta rakastuin bussikentän aamuöiseen avaruuteen.”

Koko artikkeli on luettavissa osoitteessa 100skabaa.fi.

*Suomi
Finland*
100

Näyttelyyn >> navi.finnisharchitecture.fi

Voittajaehdotus InsideOut.

Voittajaehdotus Lentäjän poika.

Vaihtoehtoisia ratkaisuja Aviapolikseen

”

AVOIMESSA KANSAINVÄLISESSÄ
IDEAKILPAILUSSA SUUNNITELTIIN
AVIAPOLIKSEN ITÄÖSAN UUDET
KORTTELIT. VOITTO JAETTIIN KOLMEN
EHDOTUKSEN KESKEN.

Voittajaehdotus Where the World Meets Finland (WTWMF).

Kilpailun järjestivät Vantaan kaupunki yhdessä alueen yksityisten maanomistajien kanssa. Kilpailussa haettiin ideatasoista suunnitelmaa asemakaavoituksen pohjaksi. Tarkoituksena oli löytää kilpailualueelle kokonaisratkaisu, jonka imago, identiteetti ja kaupunkikuva toteuttavat Aviapoliksen visiota ja kaavarunkoa kekseliäästi ja omaperäisesti.

Kilpailuun saapui 50 ehdotusta, mikä osoitti kilpailun herättäneen laajaa kiinnostusta. Kilpailu myös lisäsi Helsinki-Vantaan lentoaseman ja Aviapoliksen alueen tunnettua maailmalla.

Voittajaehdotusten erilaiset lähtökohdat hahmottuvat asemapiirroksissa. Ehdotukset vasemmalta oikealle: *InsideOut*, *Lentäjän poika* ja *WTWMF*.

Parhaat ehdotukset kuvittivat Aviapoliksen visiota idearikkaasti ja osoittivat, että lukuisat vaihtoehtoiset lähestymistavat ovat mahdollisia.

Kolmen voittajan suora

Palkintolautakunta jakoi palkinnon tasan kolmen parhaan ehdotuksen kesken. Ratkaisu antaa hyvän pohjan keskustelulle, vuorovaikutukselle ja kilpailualueen kehittämiselle. Voittajaehdotukset *InsideOut*, *Lentäjän poika* ja *WTWMF* tarjoavat alueelle lähtökohdiltaan erilaiset kokonaissuunnitelmat.

Kaavoitusprosessiin kuuluu aina vaihtoehtojen esittäminen. Kansainvälinen ideakilpailu osoittautui hyväksi välineeksi tuottaa vaihtoehtoisia ratkaisumalleja kunnianhimoiseen kaavoitusprosessiin. Palkittujen ja lunastetun ehdotusten ideoita voidaan käyttää myös varsinaista kilpailualueutta laajemmin Aviapoliksen alueen kaavoituksessa.

Kiinnostavuuden kehä

Kilpailutehtävä osoittautui haasteelliseksi monialaisuutensa takia. Hankalinta oli luoda toteuttamiskelpoinen ja identiteettiä tukeva malli uusien liiketoimintamuotojen, asumisen ja palveluiden yhdistämiselle. Useissa ehdotuksissa innoitusta haettiin kansainvälisestä lentoasemarakentamisesta, formaaleista tai strukturalistisista erikoisuuksista, tai tyydyttiin suunnittelemaan muusta kaupunkirakenteesta irrallista tavanomaisista asuntoaluetta.

Tärkeäksi osoittautui kaavarungossa esitetyn ”kiinnostavuuden kehän” käsittely. Parhaissa ehdotuksissa se hahmotuu selkeäksi katutilaksi, jota on jäsennelty omintakeisesti puisto- ja katuaukioilla. Tällainen katutilan käsittely tarjoaa sekä vertauskuvallisen että konkreettisen alustan uusille liiketoimintamuodoille. Tästä esimerkkinä on ehdotus *InsideOut*.

Lunastettu ehdotus A million other things.

Elävä ja suojaava korttelirakenne

Parhaissa ehdotuksissa on huomioitu kilpailualueen sijainti suurten liikenneväylien läheisyydessä. Ehdotuksissa on käytetty erilaisia umpikorttelirakenteita, jotka muodostavat suojaisia piha- ja puistoalueita sekä urbaania katu- ja aukiotilaa. Näin tehtiin esimerkiksi ehdotuksissa *Lentäjän poika* ja *A million other things*.

Ehdotukset osoittivat myös, että alueen rakennusten kerrosmäärä voi olla kaavarungon suositusta (5–6 kerrosta) vaihtelevampi. Jumbo- ja Flamingo-kauppakeskusten läheisyys antaa perusteita huomattavastikin korkeammalle rakentamiselle. Umpikorttelien sisäpihojen valoisuus ja mittakaava taas suosii matalampia ja erikorkuisia rakennusosia samoissa kortteleissa, kuten tehtiin ehdotuksessa *WTWMF*.

Palkintolautakunta

Vantaan kaupunki: apulaiskaupunginjohtaja Hannu

Penttilä, kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine,

projektijohtaja Arja Lukin

YIT Rakennus: liiketoimintayksikön johtaja Harri Isoviita,

yksikön johtaja Esa Turkka

Valion Eläkekassa: kiinteistöpäällikkö Ritva Rantanen

Kiinteistö Oy Vantaan Paavontalon, L-House Oy:n sekä DBC

Systems Oy:n edustaja: arkkitehti Johan Pfeifer,

Arkkitehtiateljee Johan Pfeifer Oy

SAFA-tuomarit: Karolina Keyzer, Tuomo Hahl

PALKITTUJEN JA LUNASTETUN
EHDOTUSTEN IDEOITA VOIDAAN
KÄYTTÄÄ MYÖS VARSINAISTA
KILPAILUALUETTA LAAJEMMIN
AVIAPOLIKSEN ALUEEN
KAAVOITUKSESSA.

Kilpailutehtävään kuului myös Aviapoliksen itäosan julkisia palveluita tarjoavan monitoimitalo ATOMIn ideointi. Ratkaisujen ääripäinä olivat puiston keskelle perinteisesti sijoitettu julkinen rakennus ja korttelirakenteeseen täysin hajautetut tilat. Parhaana pidettiin yhtä tiivistä rakennuskokonaisuutta, joka liittyy sekä puistoalueeseen että viereisiin asuin- ja toimitilakortteleihin. Tällä saatiin joustavuutta tiloihin sekä synergiaetuja eri palveluntuottajien kesken.

Kestävä kaupunkirakenne

Ehdotukset antoivat monipuolisen kuvan kansainvälisistä arkkitehtuurin ja kaupunkisuunnittelun virtauksista. Useissa ehdotuksissa arkkitehtonisen muodonannon innoittajana toimi viereisen Kartanonkosken alueen ilme. Kilpailualueen sijainti on kuitenkin erilainen ja tavoitteet monipuolisemmat kuin Kartanonkosken alueella. Tämä oli osattu huomioida parhaiden ehdotusten arkkitehtonisessa kokonaisotteessa.

Aviapoliksen tavoitteena on kestävä kaupunkirakenne, joka tukee vähäpäästöisiä liikkumismuotoja ja henkilöautolusta riippumatonta elämäntapaa. Kuitenkin pysäköintipaikoille on edelleen tarvetta ja pysäköintiratkaisuilla on suuri rooli kaavoituksessa. Toteuttamiskelpoisimpia pysäköintiratkaisuja ovat maaperän vuoksi maanpäälliset pysäköintitalot. Ehdotuksissa oli myös hyviä esimerkkejä siitä, miten pysäköintiratkaisuja voi käyttää antamassa omaperäistä kaupunkikuvallista ilmettä.

Parhaat ehdotukset tukevat Aviapoliksen alueellisen kestävyiden tavoitteita ja mahdollistavat kestävä kehityksen mukaisen toteutustavan. Ehdotuksissa on esitetty ideoita tilojen yhteiskäyttöön, talotekniikkaan, energiantuotantoon ja -käyttöön, hulevesien hallintaan, liikkumiseen ja pysäköintiin. Palkituissa ehdotuksissa nämä ratkaisut ovat luonnollinen osa koko alueen toimintaa, identiteettiä ja kaupunkikuvaa.

Tuomo Hahl

Palkitut

Jaettu 2. palkinto *InsideOut*

Ibidem Design and Research Group, Italia

Tekijät: Marco Baccarelli, Beatrice Galimberti,
Martina Orsini

Avustajat: Elena Cattaneo, Virginia Sellari

Jaettu 2. palkinto *Lentäjän poika*

Kangas & Vuorinen Arkkitehdit, Suomi

Tekijät: Esa Kangas, Johanna Vuorinen

Avustaja: Kristina Karlsson

Jaettu 2. palkinto *Where the World Meets Finland*
(WTWMF)

Mandaworks, Ruotsi & MASS lab, Portugali

Tekijät, Mandaworks: Patrick Verhoeven, Martin
Arfalk, Andrei Deacu, Alessandro Macaluso,
Giulia di Dio Balsamo, Mariada Stamouli

Tekijät, MASS lab: Diogo Rocha, Duarte Fontes,
Lourenço Rodrigues, Petros Terra, Petra Simões

Lunastus *A milloin other things*

Tekijä: Heikki Muntola

Kunniamaininta *Taivas*

Tekijä: Kari Martikainen

Avustaja: Kaisa Ikävalko

CAD: Arkkitehtitoimisto Olli Kumpulainen

Kunniamaininta *Block Party!*

Arkworks Arkkitehdit

Tekijät: Mika Ukkonen, Veli-Petteri Nieminen

Kunniamaininta *Urban Archipelago*

Quinzii Terna Architecture

Tekijät: Chiara Quinzii, Diego Terna

Avustaja: Fabio Casirati

Kunniamaininta *A39080*

Mezcla Architettura + Gilda Convertino

Tekijät: Gilda Convertino, Franco Alberto De Carlo,
Blanca Franco Córdón

Kunniamainintoja jaettiin neljä. Kuvat ylhäältä alas:
A39080, Taivas, Block Party! ja Urban Archipelago.

Keskiaikaisten markkinoiden infomökki

Turun Suurtorin keskiaika ry järjesti kesällä 2017 Keskiaikaisten markkinoiden uutta infomökkiä koskevan suppean suunnittelukilpailun. Kilpailu oli kaikille avoin.

Keskiaikaiset markkinat -tapahtuman infopiste sijaitsee Vanhalla Suurtorilla Brinkkalan talon edustalla. Infosta markkinakävijät saavat tietoa tapahtumasta sekä yleistä opastusta ja neuvontaa. Vilkaalla markkinatorilla info toimii myös kohtaamispaikkana. Infomökkiä käytetään myös Vanhan Suurtorin Joulumarkkinoilla Joulupukin pajana. Keskiaikaisten markkinoiden lavasteet ja rakenteet eivät ole Vanhalla Suurtorilla kiinteästi, vaan ne rakennetaan aina uudelleen.

Kilpailussa jaettiin 1. ja 2. palkinto sekä yksi kunniamaininta. Kilpailun voittivat **Pyy Kuismin** ja **Kristian Paavilainen** ehdotuksellaan *Patiini*. Toinen palkinto annettiin ehdotukselle *Tupa*, jonka tekijöinä olivat Avanto Arkkitehtien **Ville Hara** ja **Anu Puustinen** avustajanaan **Miyuki Wakasugi**. Lisäksi tuomaristo antoi kunniamaininnan ehdotukselle *Kärki*, jonka tekijänä oli Sito Oy:n **Teemu Haranko** avustajanaan **Mikko Rikala**.

Tuomaristo piti voittajatyön ansioina arkkitehtonisen yleisilmeen sopivuutta Vanhan Suurtorin miljööseen sekä ehdotuksen muunneltavuutta. Lisäksi todettiin, että ehdotus täyttää parhaiten sekä Keskiaikaisten markkinoiden että Vanhan Suurtorin Joulumarkkinoiden vaatimukset käytettävyydestä.

ERITYISLASI-IKKUNAT

Puh. 0424 552 71, info@klas1.fi, www.klas1.fi

Onnea 125-vuotiaalle Suomen Arkkitehtiliitto SAFalle!

Teräsrakenneyhdistys
Finnish Constructional Steelwork Association

Pienoismallitoimisto HELIÖVAARA

www.jaakkoheliovaara.fi

050 4337 499

CNC-työstöt, 3D-tulostus

Kun ovelta vaaditaan mahdottomia.

KEVEYTTÄ JA KÄYTTÖYSTÄVÄLLISTÄ TURVALLISUUTTA
LAMI-ovi painaa 9 kg/m² eli alle puolet tavanomaiseen oven painosta. Näin suurenkin oven käsittely on kevyttä ja turvallista.

Virtuaalinäyttelyn ilmoitus tulee
ma:na

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT

Hakaniemenranta

ALOITUS

16.10.2017

SISÄÄNJÄTTÖ

26.1.2018

SISÄÄN JÄTETYT YLEISET KILPAILUT

Ylivieskan kirkko

14.2.2017

15.5.2017

Helsinki High-Rise, suunnittelu- ja toteutuskilpailu

24.1.2017

16.5.2017

EUROPAN 14

13.2.2017

9.7.2017

Tuusulan lukio ja monitoimitalo Monio

2.6.2017

18.9.2017

KUTSUKILPAILUT

Espoon virastokeskuksen asuinkortteli

5.5.2017

22.8.2017

Tapiolan Satakielenrinne

15.5.2017

29.9.2017

SATO Oulunkylä

26.5.2016

29.9.2017

AEL Malminkartanon kortteli

2.6.2017

6.10.2017

Kruunuvuorenrannan Hakoninlahti

29.6.2017

16.10.2017

Helsinki Railway Station Hotel

20.9.2017

10.11.2017

Peab Kruunuvuorenrannan kortteli

1.8.2017

24.11.2017

Laajasalon varikon ja asumisen hybridikortteli

27.9.2017

22.1.2018

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA: www.hankintailmoitukset.fi, SIMAP: simap.europa.eu

Ajantasainen kilpailuinfo www.safa.fi -> kilpailut

SAFA 125 – Architecta 75

Suomen naisarkkitehtien yhdistys Architecta järjestää 75-vuotisjuhlaseminaarin lauantaina 7.10. Helsingissä. Kaikille avoimen seminaarin aihe on Arkkitehdin muuttuva ammattikuva.

Juhlaseminaarin aloittaa luennollaan **Peggy Deamer**, Yalen yliopiston arkkitehtikoulun apulaisdekaani, joka johtaa omaa arkkitehtitoimistoaan. Deamer on väitellyt Princetonia yliopistossa. Hän on tutkinut psykoanalyttisesta näkökulmasta taiteen luomista ja sen vastaanottamista sukupuolen ja etnisen taustan mukaan. Hän on perustanut Architecture Lobbyn, joka on nostanut esille arkkitehdin ammatin työolosuhteita: pientä palkkaa, pitkiä päiviä ja työn epävakautta.

Luentoa seuraa keskustelu, jossa puheenjohtajana on **Aija Staffans** Aalto-yliopistosta ja osanottajina arkkitehdit **Noora Aaltonen**, **Anders Adlercreutz**, **Anu Puustinen**, **Pirjo Sanaksenaho**, maisema-arkkitehti **Pia Kuusiniemi** ja taidehistorioitsija **Kirsi Saarikangas**.

Seminaarin yhteydessä julkaistaan arkkitehti, TKT **Hilkka Lehtosen** kirjoittama kirjanen kymmenestä ensimmäisestä väitelleestä naisarkkitehdista.

Sota-ajasta kohti tasa-arvoa

Architecta oli aikanaan maailman ensimmäinen naisarkkitehtien yhdistys. Se perustettiin jatkosodan aikana vuonna 1942 **Wivi Lönnin** 70-vuotispäivillä, jonne naisarkkitehdit kokoontuivat juhlimaan ammatissa menestynyttä esikuva. Sota itsenäisti naisia, ja naisten työpanosta tarvittiin. Jo kolmasosa arkkitehdeista Suomessa oli naisia. Monet miesvaltaisilla aloilla työskennelleet naiset, kuten lääkärit, hammaslääkärit, met-sänhoitajat ja toimittajat, perustivat edelleen aktiivisesti toimivia yhdistyksiä.

Naisarkkitehtien kerhon tarpeellisuudesta ja sen suhteesta Arkkitehtiliittoon käytiin vilkasta keskustelua. Monet miesarkkitehdit eivät ymmärtäneet, mihin yhdistystä tarvittiin. Vielä parikymmentä vuotta sitten pohdittiin, miten arkkitehtiasaston pääsykokeet pitäisi suunnitella, että lahjakkaat – siis arkkitehdiksi sopivat – mutta koulussa ei kovin hyvin pärjänneet pojat pääsisivät sisään, kun tunnolliset tytöt pääsivät liian helposti. Nyt jo yli puolet arkkitehtiopiskelijoista on naisia.

Kutsu Architectan ekskursiolle **Elsi Borgin** suunnittelemaan Lastenlinnaa 24.10.1949. Borgin piirros.

Mihin siis Architectaa enää tarvitaan? Olemmehan kaikki arkkitehteja. Architectan arkistosta käy ilmi, kuinka naisten asema ammatissa on muuttunut. Enää naisen ei arkkitehtina tarvitse valita ammatin ja perheen välillä. Silti työn ja perheen yhdistäminen on kaikkina aikoina esiin tuleva haaste. Naiset ovat toimineet usein avustavissa tehtävissä tai yhdessä arkkitehtipuolisoidensa kanssa, jolloin heidän työnsä on jäänyt julkisuudesta sivuun. Alan miesvaltaisuuden, hyvä veli-verkoston ja ammatti-ihanteen vuoksi naiset eivät ole tuoneet esille ammatin epätasa-arvoa. Naisarkkitehtien palkka on vieläkin samasta työstä 500 euroa vähemmän kuukaudessa.

Arkkitehdin ammattikuva on laajentunut ja monipuolistunut. Naisarkkitehdit ovat nostaneet esiin humaaneja ja globaaleja ongelmia ja panneet alkuun projekteja kehitysmaissa. Alalle on tullut uutta näkökulmaa niin tutkimukseen kuin suunnitteluunkin. Architecta haluaa antaa esikuvia uusille sukupolville, jotka ovat kasvamassa kansainvälisempään ja tasa-arvoisempaan ammattikuvaan.

Tervetuloa Architectan jäseneksi!

Pirkko-Liisa Schulman

Architectan 75-vuotisseminaari lauantaina 7.10. klo 12 Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturissa (Narinkka 2, Helsinki).

Me – ensimmäiset väitelleet suomalaiset naisarkkitehdit 1984–1994

Suomen naisarkkitehtien yhdistys Architecta täyttää tänä vuonna 75 vuotta. Merkkivuonna on ilmestynyt julkaisu, joka käsittelee ensimmäisiä väitelleitä suomalaisia naisarkkitehteja vuosina 1984–1994. Heitä on haastateltu julkaisua varten. Julkaisu sisältää myös luettelon myöhemmistä, vuoden 2016 loppuun mennessä väitelleistä naisarkkitehdeistä.

Julkaisua *Me – ensimmäiset väitelleet suomalaiset naisarkkitehdit 1984–1994* (Hilka Lehtonen, Unigrafia 2017) voi tilata yhdistyksen puheenjohtajalta **Pirkko-Liisa Schulmanilta** hinnatan 10 euroa + lähetyskulut.

Tilaukset: pirkko-liisa.schulman@bydesign.fi, puh. 050 505 4147.

ARKKITEHTIKURSSI A 57

60 vuotta sitten aloittaneet

TERVETULOA MUISTELEMAAN

torstaina 23.11.2017 klo 15.30–21.00 SAFAn kokoushuoneeseen, Runeberginkatu 5 (9. kerros), Helsinki.

Nyhtikestit: mukaan syömistä, juomista, valokuvia, dioja, muistoja, tarinoita.

Ilmoittautumiset:

Kalevi Ormio, kalevi.ormio@gmail.com

Pentti Penttilä, puh. 050 554 5219

Viekää tietoa eteenpäin!

SAFA–RIL KOULUTTAA

PÄÄSUUNNITTELIJAN AJANKOHTAISPÄIVÄ

TAMPERE 31.10.2017

OHJELMA

- 8.30** Ilmoittautuminen ja aamukahvi
- 9.00** **Rakennusvalvonnan tulkinnot uusiin määräyksiin**
N.N.
- 10.00** **Pääsuunnittelijan vastuu hankkeen muita osapuolia kohtaan ja mahdollisuudet vastuun rajoitukseen / Pääsuunnittelun viimeaikaiset oikeustapaukset**
Asianajaja Petri Järvensivu
Asianajotoimisto Susiluoto Oy
- 11.30** Lounas
- 12.15** **Pääsuunnittelun case: Pääkirjasto Metso ja Hervannan terveysasema**
Arkkitehti SAFA Mikko Suominen
Arkkitehtitoimisto Lasse Kosunen Oy
- 13.00** Tauko
- 13.10** **Pääsuunnittelun ja suunnittelupalveluiden hankinta**
Legal Counsel Kalle Kärkkäinen
Sweco PM Oy
- 14.10** Kahvitauko
- 14.30** **Pääsuunnittelijan ja rakennushankkeeseen ryhtyvän tehtäväluetteloiden päivitys**
Erityisasiantuntija Lauri Jääskeläinen
Ympäristöministeriö
- 15.30** **Lähes nollaenergiälainsäädännön muutokset**
Toimitusjohtaja Mika Vuolle
Equa Simulation Suomi
- 16.30** Tilaisuus päättyy

OSALLISTUMISMAKSUT:

Osallistumismaksut pääsuunnittelijan ajankohtaispäivään osallistuville:

- RILin, SAFAn ja SION jäsenet 380 eur + alv. 24 %
- muut 450 eur + alv. 24 %

Osallistumismaksu sisältää ohjelmaan merkityt tarjoilut sekä opetusmateriaalin.

ILMOITTAUTUMISET:

Ilmoittautumiset kaksi viikkoa ennen tilaisuutta osoitteessa:

https://www.lyyti.fi/reg/Paasuunnittelijan_ajankohtaispaiva_2017_4130

Peruutukset veloituksetta kaksi viikkoa (14 vrk) ennen tilaisuutta. Mikäli osallistuminen peruutetaan myöhemmin (kuitenkin yli 2 arkipäivää ennen tilaisuuden alkamista), veloitetaan toimisto- ja varauskuluina yhden tai kahden päivän koulutustilaisuuksissa 50 % osallistumismaksusta. Jos osallistuja jättää saapumatta koulutukseen ilmoittamatta siitä etukäteen tai peruuttaa osallistumisen alle 2 arkipäivää tilaisuudesta, peritään 100 % osallistumismaksusta. Osallistujaa voi vaihtaa yrityksen sisällä kuluitta.

LISÄTIETOA: Erityisasiantuntija Pia Selroos, pia.selroos@safa.fi, puh. 041 528 2952 tai koulutussuunnittelija Elina Rantakallio, elina.rantakallio@ril.fi, puh. 050 520 1168

ALUMIINIJULKISIVUT

alupro.com

OPASTEKILPIÄ

STANDIT JA TELINEET

Opasteita jo
vuodesta
1951

Teollisuustie 10-14
01800 Klaukkala
puh. 010 318 3000
myynti@versaali.fi
www.versaali.fi

BUDJETTIHINNAT JA KUSTANNUSARVIOT

www.fmclaskentapalvelut.fi

KUSTANNUSHALLINNAN
ASiantuntijapalvelut

- Rakennushankkeiden budjettiarviot
- Vertailulaskelmat
- Tarkat kustannusarviot
- Laserkeilaus ja inventointimallinnus
- Rakennusriitojen selvitykset
- Elinkaarikustannukset

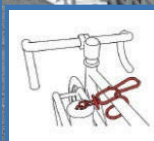
FMC Laskentapalvelut

KUIN OSA OMAA TIIMIÄSI

PYÖRILLE OMA SÄILYTSTELINE

AITOA SUOMALAISTA MUOTOILUA

SIISTI JA
TURVALLINEN.

ovella®
www.ovella.fi
Info: ovella@ovella.fi

Pyörä Noja
PN-10

RAKENNUSTEN SUOJAUS

HANSAMEX OY

- törmäyssuojat, käsijohteet
- biostaattiset kestopinnoitteet
- räjähdys- ja savunpoistoluukut
- lattia- ja laatoituslistat

Kuormatie 14 • 03100 Nummela
p. 09-5655 010 • info@hansamex.fi
www.hansamex.fi

KATUKIVET

HB-GRAMOS®
JULKISIVULAATAT

**HB-Gramos on
yksilöllinen ja näyttävä
julkisivuratkaisu!**

upea, iso
laattakoko 700x452m

Massiivirakenteet tänään – kokemuksia ja uusinta tutkimustietoa

25.10. klo 13.00–17.30 Tieteiden talolla (Helsinki)

klo 13.00

- *Tilaisuuden avaus*, arkkitehti **Ifa Kytösäho**
- *Massiivirakentaminen Ruotsissa*, professori **Tina Wik**
- *Puu massiivirakenteena*, **Sami Typpö**
- *Huopalahden aseman koerakennushanke – asuinkasarmi-hanke liimattomista massiivipuuelementeistä*, arkkitehti **Juulia Mikkola**, Livady
- *As. Oy Konstaapeli Spaak*, **Pauli Siponen**, AVARRUS arkkitehdit

Kahvitauko

klo 15.40

- *Tiili massiivirakenteena*, **Juha Karilainen**, Wienerberg
- *Fiskarsin Wärdshus Fiskarsissa, kokemuksia massiivitiilitalosta*, arkkitehti **Kasper Järnefelt**
- *Kokemuksia savirakentamisesta*, **Kati Juola-Alanen**, Natural Building Company

Keskustelu

klo 17.30 Tilaisuus päättyy

Ilmoittautuminen ja lisätiedot: www.safa.fi

POP-UP SAFA

Kansainvälinen arkkitehtuurin päivä 2.10.2017

SAFAn paikallisosastot juhlistavat kansainvälistä arkkitehtuurin päivää sunnuntaina ja maanantaina 1.–2.10.2017 eri paikkakunnilla. Luvassa on kohde-esittelyjä, arkkitehtuurikävelyjä, luentoja, työpajoja ja Arkkitehtuurifestarit. Tapahtumat ovat kaikille avoimia ja ilmaisia!

Tapahtumia järjestetään

Helsingissä, Turussa, Tampereella, Oulussa, Rovaniemellä, Torniossa ja Kemissä. Tarkemmat tapahtumakuvaukset, ajankohdat ja kohteet kartalla: www.popupsafa.fi. Seuraa tapahtumia myös tunnisteella #kvarkkitehtuurinpäivä.

2.10. päätapahtumana julkitetaan Arkkitehtuurin Finlandia-palkinnon 2017 voittaja. Tapahtumakokonaisuus on osa Suomi 100-hanketta ja SAFA 125 -juhlavuoden ohjelmaa. Tervetuloa!

Member+ kokoaa akavalaisten jäsenedut

Member+ on A-lomat ry:n omistama uusi jäsenetupalvelu, joka tarjoaa ajankohtaisia etuja akavalaisten ammattiliittojen jäsenille sekä heidän perheenjäsenilleen.

Sivusto www.memberplus.fi kokoaa vain akavalaisille jäsenille suunnatut edut yhteen osoitteeseen. Tarjonta vaihtuu säännöllisesti eri teemojen ja ajankohtien mukaan, joten kannattaa ottaa palvelu jatkuvaan seurantaan.

SAFAn jäsenenä voit rekisteröityä palvelun käyttäjäksi. Valitse valikosta Suomen Arkkitehtiliitto, jotta varmistat kaikkien sinulle kuuluvien etujen näkymän palvelussa.

Liity myös Member+:n Facebook-ryhmään osoitteessa facebook.com/memberplus.fi – näin varmistat, että kuulet uusista eduista ensimmäisenä!

Suomi
Finland
100

Jonathan Moorhouse

1938–2017

Arkkitehti ja kuvataiteilija Jonathan Moorhouse kuoli Helsingissä 20. heinäkuuta. Hän oli ”muualta” Suomeen tulleiden arkkitehtien joukossa tunnetuimpia, arvostetuimpia ja pidetyimpiä. Hänen panoksensa suomalaisessa arkkitehtuurissa ja sen tunnetuksi tekemisessä oli erittäin merkittävä.

Moorhouse syntyi Dedhamin kylässä, Colchesterin lähellä Kaakkois-Englannissa vuonna 1938. Hän opiskeli arkkitehtuuria Lontoon AA Schoolissa, josta hän valmistui vuonna 1962. Hänen opettajiaan olivat muuten muassa Kenneth Frampton, Cedric Price ja Ernö Goldfinger sekä aikalaisiaan opiskelijoita Peter Cook, Michael Hopkins ja Richard Rogers. Ennen muuttoa Suomeen vuonna 1963 Moorhouse työskenteli Lontoossa muun muassa Gollins, Melvin & Wardin sekä Powell & Moyan toimistoissa.

Helsingissä Moorhousen ensimmäinen työnantaja oli Keijo ja Marja Petäjän toimisto. Vuonna 1966 hän siirtyi Bertel Saarnion toimistoon, jossa hän Juha Leiviskän ja Kari Järvisen kanssa osallistui Kouvolan kaupungintalon suunnitteluun. 70-luvun alussa hän palasi Petäjille, ja hänen kauttaan toimiston väkeen liittyi eräs nuorempi britti, Graham Morrison, joka on sittemmin Allies & Morrisonin toisena perustajana tehnyt huiman kansainvälisen uran. Pysähdyttyään lyhyesti Kalle Vartolan toimistossa Moorhouse siirtyi vuonna 1975 kolmeksi vuodeksi Valiolle Pitäjänmäen pääkonttorin suunnitteluryhmään, jota johtivat Kaarina Löfström ja Matti K. Mäkinen. Pitkääkaikeimman työrupeamansa hän kuitenkin teki Juhani Pallasmaan toimistossa, jossa hän 12 vuoden ajan, aina 90-luvun lopulle asti, osallistui useisiin merkittäviin uudisrakennus- ja restaurointihankkeisiin.

Nuorena kuvataiteilijana Moorhouse osallistui 60–70-lukujen vaihteessa Helsingin Taidehallissa näyttelyihin hyvinkin kokeellisilla, käsitetäidettä lähestyvillä teoksillaan. Pohjimmiltaan hän kuitenkin oli poikkeuksellisen lahjakas piirtäjä. Hänen pienikokoiset opaskirjansa, jotka perustuivat valtavan taidokkaiseen piirustuksiin sekä hienoon kaupunkirakenteelliseen ja -kuvalliseen analyysiin, olivat epäkaupallisuudessaan aikaansa edellä. Niistä ensimmäinen, *Helsinki – The City – a personal guide and drawings*, ilmestyi vuonna 1996. Sarjassa seuraava oli vuonna 1998 ilmestynyt *Helsinki Jugendstil/Art Nouveau Promenades*. Helsingin kävelyretkiä edustivat vielä *Helsinki. Birth of the Classic Capital 1550–1850* (2003) sekä *Helsinki.*

Jonathan Moorhouse keskellä Bertel Saarnion toimistossa v.1969.

Pioneers of Modernism 1930–1955 (2010). Lisäksi hän teki vastaavanlaiset kirjat kahdesta hänelle hyvin tärkeästä paikkakunnasta, kesäkotipaikasta Tammisaaresta (*Ekenäs/Tammisaari. Idyllic Old Town. Promenades*, 2006) sekä Grez-sur-Loingistä (*Grez-sur-Loing. Belle France*, 1999), ranskalaisesta taiteilijakylästä, jossa hän vietti paljon aikaa. Kaikki nämä kirjat ovat ilmestyneet vähintään kahdella kielellä.

Näiden pienten helmien ohella Moorhousen merkittävin julkaisu on eittämättä *Helsingin jugendarkkitehtuuri 1895–1915*, joka ilmestyi vuonna 1987 sekä englanninkielisenä että suomenkielisenä painoksena. Kirjan tekijöinä olivat myös Leena Ahtola-Moorhouse sekä valokuvaaja Michael Carapetian. Kirjan asemaa suomalaista jugendia käsittelevän kirjallisuuden laajana perusteoksena on vaikea kyseenalaistaa.

Jonathanin jäävät kaipaamaan hänen vaimonsa vuodesta 1967, taidehistorioitsija Leena Ahtola-Moorhouse sekä tyttäret Joanna ja Teresa perheineen. Hän jättää myös melkoisen aukon lukuisten läheisten ystävien elämään – ystävien, joiden edesottamuksista hän jaksoi aina olla aidosti kiinnostunut ja innostunut. Hänellä oli myös poikkeuksellinen kyky omaksua tietoa mitä erilaisimmilta elämänavalueilta. Omasta alastaan hän pysyi ajan tasalla loppuun asti ja oli hyvin tietoinen myös aivan nuorimman suomalaisen arkkitehtisukupolven johtavista nimistä ja heidän töistään.

Saamme olla iloisia ja kiitollisia siitä, että Jonathanin piirustuksia ja maalauksia löytyy sekä Ateneumin taidemuseon, Helsingin kaupunginmuseon, Arkkitehtuurimuseon että Tammisaaren museon kokoelmista.

Hennu Kjisik

Sari Schulman

1954–2017

Arkkitehti, professori Sari Schulman (o.s. Uotila) menehtyi 12. heinäkuuta 2017 pitkäaikaiseen sairauteen. Hän oli syntynyt Helsingissä 7. huhtikuuta 1954.

Sari Schulmanin elämäntyö keskittyi rakennussuojeluun ja restaurointiin. Arkkitehdin suunnittelutehtävien sekä rakennustutkijan ja restauroinnin opettajan töiden yhdistelmä kasvatti hänestä historiallisten suojelukohteitten ymmärtäjän, jolla oli valmiudet ratkaista suunnittelutehtäväkohteen arvokkaita ominaisuuksia vaalien. 2000-luvulla Schulman oli suomalaisen restaurointitaiteen keskeinen edustaja ja kehittäjä: ”Restaurointi on luovaa työtä, joka perustuu tietoon ja näkemykseen.”

Luettuana lukiolaisena pamflettikirjan *Kenen Helsinki* Schulman oli niin tuohtunut käynnissä olleesta purkuvimmasta, että päätti ryhtyä opiskelemaan arkkitehtuuria. Hän valmistui arkkitehdiksi vuonna 1984 Helsingin Teknillisestä korkeakoulusta. Opinnäyte *Porvoon vanha kaupungintalo* oli ensimmäisiä, joissa kytkeytyivät toisiinsa arkkitehtuurin historia, restaurointi ja uudisrakennuksen suunnittelu. Käytännön suunnittelukokemusta hänelle kertyi monissa eturivin toimistoissa, muun muassa toimistoissa Järvinen & Airas, Kasnio & Härö, Brunow & Maunula sekä Wartiaisten toimistoissa. Arkkitehtuurin opettajana Schulman aloitti sivutoimisesti omassa opinahjossaan, professori Vilhelm Helanderin johtamassa arkkitehtuurin historian oppituolissa.

Käänteentekeväksi Schulmanin uralla muodostui osallistuminen professori Ove Hidemarkin vetämälle Kuninkaallisen taidekorkeakoulun (KKH) restaurointialan jatkokoulutuskursseille Ruotsissa vuosina 1992–1993. Sen myötä Schulmanista tuli ruotsalaisen restaurointiperinteen välittäjä Suomessa. Lama-vuosien jälkeen 1990-luvulla Schulman toimi Tampereen teknillisessä korkeakoulussa arkkitehtuurin historian assistentin virassa, jossa hän professori Tore Tallqvistin kanssa järjesti rakennussuojelun ja restauroinnin kannalta merkittäviä jatkokoulutuskursseja, kuten kirkkojen restaurointikurssin. Vuosina 2004–2007 Schulman toimi lopulta itse Tukholman KKH:n restauroinnin jatkokoulutuksen professorina. Hän oli ensimmäinen – ja toistaiseksi ainoa – suomalainen alan professori.

Schulmanin restaurointiosaaminen ei perustunut ainoas-

ANNE HÄMÄLÄINEN

taan teorian hallintaan vaan myös useiden projektien tuomaan käytännön kokemukseen. Oman toimiston-
sa Schulman perusti vuonna 1993. Sen ensimmäisiä töitä olivat joukko yksityistaloja sekä Högforsin ruukinkartanon muutokset. Ensimmäinen merkittävä restaurointityö oli Hämeenlinnan vankilamuseo. Vuonna 1997 valmistuneessa projektissa Schulman sai tilaisuuden toteuttaa res-

taurointiperiaatteita käytännössä, kun suljettu vankila muutettiin museoksi. Työ jäikin yhdeksi mieluisimmista ja johti sittemmin Hämeen linnan restaurointiarkkitehdin tehtävään vuodesta 2014 alkaen.

Schulmanin toimistossa työskenteli vuosien saatossa lähes kolmisenkymmentä arkkitehtia ja opiskelijaa. Toimistossa kouliintui työryhmä, jonka kanssa Schulman hoiti muun muassa Vuojoen kartanon restauroinnin uuteen käyttöön (1998–2005), Otava-kustannusosakeyhtiön toimitalon lukuisat korjaukset (1994 alkaen) sekä Paasitornin toimitilamuutokset (2004–2009). Schulmanin töistä merkittävien, varsinainen magnum opus, oli kuitenkin Kansallisteatterin peruskorjaus (1998–2002). Kansallisesti tärkeän rakennuksen suunnittelu oli tehtävänä valtava, restaurointiteoreettisesti visainen ja sisälsi hankalia teknisiä suorituksia. Toimistossa tehtiin myös useita kehittämissuunnitelmia, muun muassa Suvilahteen ja Häkänbölen kartanoalueelle, sekä kymmeniä kulttuuriympäristö- ja rakennushistoriaselvityksiä.

Sari Schulman asui viime vuosina osan aikaa Hälsinglandissa ruotsalaisen arkkitehtimiehensä kanssa. Aiemmasta avioliitostaan hänellä oli kaksi aikuista lasta ja erityisenä ilon aiheena kaksi lapsenlasta. Nuorena aloitettu modernin tanssin harastus jatkui aina viimeisiin vuosiin saakka. Arkkitehtuuri oli tärkeä osa Schulmanin elämän sisältöä, ja hän työskentelikin lähes loppuun asti. Toimistojärjestelyjen myötä hän jäi osaaikaisesti eläkkeelle vuonna 2015 ja lopullisesti tämän vuoden kesäkuussa. Toimistossa Sari muistetaan hyväntuulisena ja määrätietoisena käytännön ammattilaisena, jonka työt ovat harvinaisella tavalla ajattomia.

Simo Freese ja Johanna Luhtala
Kirjoittajat ovat Sari Schulmanin työtovereita.

KUVAT: ALEXANDRA KONONCHENKO

EASA – vieraanvaraisuutta, ei vierautta

Fredericia on kuollut kaupunki. Tanskalaisen kaupungin pääkadulla laskuri mittaa päivän pyöräilijöitä. Asteikko ulottuu sataantuhanteen, tänään ohiajajia on ollut kuusi. Öljytankkerien vieressä seisoo mykkien kalastajien rivi. Tummat hahmot virvelöivät meren antimia katse harmaassa horisontissa. Katujen autius herättää outoja tuntemuksia. Torin suurin liike myy hautakiviä. Sillä on tuotteilleen pieni esittely-hautausmaa.

Keskustan reunalla modernistisen betonisen sairaalan ovat vallanneet värit ja äänet. Kymmenien eri maiden liput liehuvat ikkunoista sisäpihalle, missä pitkä ruokajono liikahtelee saateessa. Hylätyn sairaalan potilashuoneissa nukkuu ja työskentelee 600 arkkitehtuuriopiskelijaa ympäri maailmaa.

EASA on Euroopan suurin arkkitehtuuriopiskelijoiden tapaaminen. Ensimmäinen EASA järjestettiin vuonna 1981 Liverpoolissa. Tapahtuman tarkoituksena on yhdistää eri maiden opiskelijat ja toimia vaihtoehtoisena tapana oppia ja harjoittaa arkkitehtuuria.

Vuonna 1997 pelättiin, että yhteisö kuihtuu. Teemaksi valittiin tuolloin *Advancing architecture*. Järjestäjät hankkivat tapahtumaa varten käyttöönsä oman junan ja 5 157 kilometriä rautatietä. EASA matkasi junalla Tanskasta Norjaan omassa pienoismaailmassaan. Junaan rakennettiin erikoisvaunuja kirjastosta tietokonealuokkaan.

Kuihtumisen pelko oli turha. Tapahtuma on järjestetty jo 37 vuotta putkeen, eikä yhteisön innostus ole vuosien varrella hälvennyt tippaakaan. Tarve maiden rajoja ylittävälle arkkitehtuurin oppimiselle ja ystävyysuhteille on vähintään yhtä vahva kuin 1980-luvulla.

Viime vuonna Kuorinkyntäällä Nidan kaupungissa järjestetty EASA herätti Baltian maissa kohun. Opiskelijat haastoivat ajatusta Nidasta pelkkänä ylellisyyslomakohteena ja herättivät keskustelun sen tulevaisuudesta, kun matkailijoita kiehtoivat hiekkadyynit meidän elinaikanamme pyyhkiytyvät pois. Tapahtumaa saapui dokumentoimaan Liettuan kansallinen televisioyhtiö LRT. Innovatiiviset projektit kiinnostivat niin asukkaita, turisteja kuin liettualaisia ministereitä. Illalla visiitille saapui myös U2:n Bono.

”

SAUNASSA LAUTEILLA ON AINA TILAA,
MUTTA BUSSISSA TOIVOMME
SAAVAMME OMAN PENKKIRIVIN.

Lounas tarjoillaan opiskelijoiden tuomiin kippoihin, jotka käydään itse pesemässä aterian jälkeen. Kymmenien ihmisten tiskausjono kiemurtelee käärmemäisesti hylätyn sairaalan uumeniin. Jonottaessa ajatukseni harhailee huoneen lattiaan teipattuihin värikkäisiin jalanjälkiin. Seison anestesia-lääkärin paikalla. ”Tämähän on leikkaussali.” Jonosta viriää hymynkareita. ”Joo totta. Luulin että kyseessä oli joku lasten leikkihuone.” Pesemme ruokailuvälineemme huoneen kulmassa hiljaa ja ripeästi vaihtamatta sanaakaan.

Tämän vuoden teema on vieraanvaraisuus, *Hospitality*. Tapahtuman järjestäjät ovat huolestuneita siitä, että vieraanvaraisuudesta on tulossa kauttaaltaan kaupallinen palvelu eikä itseisarvo. Elämän liikkuvuus työmatkoista pakolaisuuteen on selkeässä kasvussa, ja vieraanvaraista ympäristöä tarvitaan enemmän kuin koskaan. Vieraanvaraisuus on vaihtoehto itsekeskeisyydelle ja pelolle.

Ympäristö määrittää käytöstämme tavalla, jota emme täysin ymmärrä. Saunassa lauteilla on aina tilaa, mutta bussissa toivomme saavamme oman penkkirivin. Miten nämä hiljaiset arvot heijastuvat aikamme arkkitehtuuriin?

Tapahtuman 37 työpajaa tutkivat vieraanvaraisuutta monista näkökulmista. *A city with many sounds* tallentaa Frederician äänet vapaasti kuunneltavaksi installaatioksi kaupungintalolle, *Neptune* rakentaa rannan kalastajille paviljongin, jossa päivän saaliit voi perata ja grillata. *Penelope* kohoo valkoisena kehärakenteena rantahiekasta, keskeispuutarhaan on tuotu kirkkaankeltaiseksi maalattu naisfiguuri. Sen ääressä leikkii jo muutama paikallinen lapsi.

Kaupunkilaiset ovat kiinnostuneita Fredericiasta muuttavista projekteista ja rakentajista. Suurin este kommunikaatiolle on kieli. Sukupolvea vanhemmat paikalliset eivät puhu englantia, mutta heidän lapsensa tulokkaavat vuoropuhelua. Paikallisen radioaseman juontaja saapuu pyytämään infopakettia, jotta hän voisi kääntää ja lähettää sen tanskaksi eetteriin. Arkkitehtuurin ja käyttäjän välinen rajapinta laajenee päivä päivältä.

Etsin kryptisesti koodattujen huoneiden labyrintista omaa yösijaani. Saavuin Tanskaan äkkilähtölennotalla, eikä mukaan mahtunut makuualustaa. Huoneiden latitiat ovat sairaaloiden kovaa muovimattoa. Tilanne näyttää pahalta, kunnes käytävällä ohikulkija tervehtii ja kysyy mitä kuuluu. Seuraan häntä kellarikerroksen ikkunattomaan huoneeseen, jossa on kasa käyttämättömiä patjoja. ”Piilotimme nämä tänne ennen kuin loppuivat respasta. Ota minkä haluat.”

Havu Järvelä

Festivaalien väliaikaiset maisemat

Sini Parikka yhdistää työssään tapahtumatuotantoa ja maisema-arkkitehtuuria. Vuoden 2017 Flow-festivaaleille maisema syntyi kuukausien suunnittelulla sekä ammattilaisten ja satojen vapaaehtoisten yhteistyöllä.

Kaikki maisemat ovat väliaikaisia, mutta jotkin niistä myös suunnitellaan sellaisiksi. Väliaikaiset ympäristöt mahdollistavat ennennäkemättömien toimintatapojen ja leikkisän kaupunkitilan kokeilun pienillä panoksilla. Onnistuessaan kokeilut luovat myös pysyvämpiä paikkoja ja tapoja käyttää ympäristöämme.

Helsingin Kalasatamassa väliaikaistoimintoja kokeiltiin jo kaavoitusvaiheessa, kun alue vapautui osittain satamatoiminnoilta. Alueen rakentuessa kaupunki on jatkanut kokeiluja toteuttamalla väliaikaisia mutta normit täyttäviä liikunta- ja leikkipaikkoja. Konteissa toimivat kirjastot ja kuljetuspalvelut ovat lisänneet asukkaiden lähipalveluita. Lisäksi tilaa on annettu harrastajalähtöiselle toiminnalle, kuten Suvilahden kupeessa sijaitsevalle DIY-skeittipuistolle. Täysin vapaaehtois-

voimin toteutettu satojen neliöiden kokoinen skeittipuisto tulee väistymään aikaisintaan silloin, kun rakentaminen saavuttaa vanhan voimalaitosalueen.

Elokuussa Suvilahden valtasi hyvin väliaikainen, vain yhden viikonlopun kestävä maisema. Flow Festivalia on järjestetty vuodesta 2004 saakka, Suvilahdessakin jo 10 vuoden ajan. Väliaikaisesta luonteestaan huolimatta festivaalia suunnitellaan pitkäjänteisesti ja tapahtumapaikasta on kehittynyt yhä tarkemmin hiottu kokonaisuus.

”

FLOW-FESTIVAALEILLA ITSE YMPÄRISTÖ NOUSEE VÄHINTÄÄN YHTÄ TÄRKEÄKSI TEKIJÄKSI KUIN TAPAHTUMAN ARTISTIT, RUOKAMYYYJÄT TAI KÄVIJÖIDEN PUKEUTUMINEN.

JUSSI HELLSTEN

Sini Parikka

TOMI PALSA

Tänä vuonna tapahtuman maisemasta vastasi pian maisema-arkkitehdiksi valmistuva **Sini Parikka**. Hänen johtamassaan maisematiimissä toimi kaksi maisema-arkkitehtia rakennustyönjohtajina sekä neljä aluerakentajaa. Viime vuonna Parikka toimi itse rakennustyönjohtajana, kun hän suunnitteli Viherympäristöliiton valtakunnallista vihervuotta juhlistanutta Vihervuori-teosta.

Kierrätysmateriaaleista satumaiset puitteet

Kulttuurituottajaksi valmistunut Parikka osallistui Flow'n aluesuunnitteluun jo helmikuusta lähtien. Hän koordinoi osana ydintyöryhmää kaikkia tapahtuma-alueen ilmeseen, toimivuuteen ja fyysiseen ympäristöön vaikuttavia tekijöitä. Hän kuvaileekin festivaalisuunnittelun vastaavan monelta osin maisema-arkkitehdin suunnittelutyötä, joskin tuottajalla on hankkeessa suuri rooli.

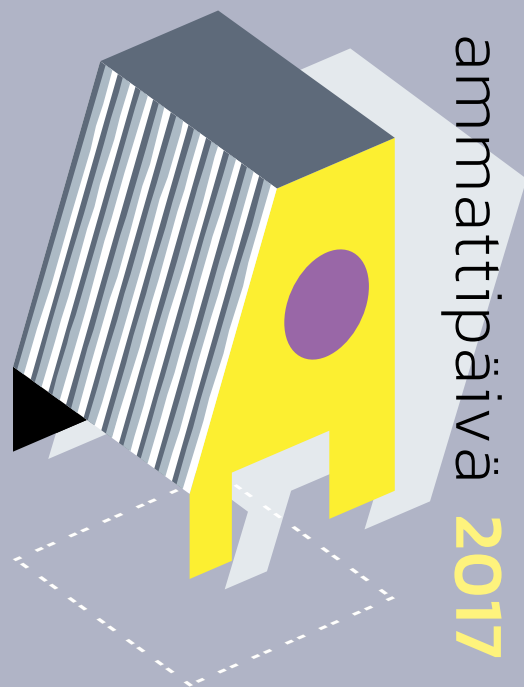
Vaikka prosessi on lyhyehkö eikä rakenteiden tarvitse kestää pitkäaikaista kulutusta, tulee suunnittelussa toisaalta ottaa huomioon väliaikaisten rakenteiden haasteet, suuret hetkittäiset käyttäjämäärät sekä festivaalialueen erityiset luvat ja tekniset vaatimukset. Kokonaiskonsepti ja yksityiskohdat hiottiin sille tasolle, että usean hehtaarin kokoinen Suvilahden voimala-alue saatettiin kahdessa viikossa muuttaa 25 000:ta päiväkävijää palvelevaksi kaupunkikeitaaksi.

Yleisen aluesuunnittelun ja viheralueiden huollon lisäksi Parikka vastasi usean uuden yleisöalueen yksityiskohtaisemmasta suunnittelusta ja toteutuksesta. Oleskelualueilla käytettiin runsaasti vuokra- ja kierrätysmateriaaleja, jotka sopivat ympäristön väliaikaisuuteen. Osa materiaaleista, kuten kaksi perävaunurekallista kasveja, järjestyi yhteistyökumppanien avulla. Ylijäämäputkista syntyi uuden viheralueen, Helsinki Parkin vehreiden kasvitornien reunustamia penkkejä ja pöytiä, vuokramuuttolaatikoista muodostui istuinryhmiä, ja ruokatelttojen korkuiset patinoituneet kaapelikatot toimivat alustoina valaistuille kasviteoksille. Uuden Balloon-alueen korkeat istuintasot rakentuivat kuormalavojen päälle ja tarjosivat paikkoja parhaimmillaan 300 kävijälle.

Flow-festivaaleilla itse ympäristö nousee vähintään yhtä tärkeäksi tekijäksi kuin tapahtuman artistit, ruokamyyjät tai kävijöiden pukeutuminen. Se luo festivaalivieraiden näyttäytymiselle lavastuksen, jossa hetken ajan kaikki tuntuu mahdolliselta.

Oula Rahkonen

ammattipäivä 2017

SAFAn jäsenille

22.11.2017

ajankohtainen
digitalisaatio
helsingissä
verkossa
ilmainen

Sairaalas suunnittelun ammattilainen

Tule meille töihin!

Haemme pääsuunnittelijaa ja vastaavaa rakennussuunnittelijaa vaativiin ja poikkeuksellisen vaativiin hankkeisiin.

Pääset mukaan käyttämään ja kehittämään VR-pohjaisia, osallistavia ja moniammatillisia suunnittelumenetelmiä, joilla työskentelemme - arkkitehtuuri ja ihminen pääosassa.

Lisätietoja: Laura Mattila 040 523 9484
Mikko Vuorenhela 040 900 0354

Hakemukset: ark@sweco.fi

Sweco Architects Oy

ARCHITECTS LEHTONEN

Haemme kehittyvään Helsingin toimistoomme ARKKITEHTIA • PROJEKTINVETÄJÄÄ

Toteutamme liiketila-, asunto-, teollisuus- ja konseptisuunnittelua Archicad- ja Revit -ohjelmistoilla. Lisätietoja: juha.lehtonen@leh.fi • 0400 883 330

Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulussa on avoinna seuraava tehtävä:

Arkkitehtuurin teorian lehtori

Lehtori työskentelee arkkitehtuurin perusteiden ja teorian alalla ja hänen työtehtäviinsä kuuluvat arkkitehtuurin teorian ja arkkitehtuurikirjoittamisen opetus kandidaatti-, maisteri- ja tohtoriopiskelijoille. Tehtävä täytetään 1.1.2018 alkaen 5 vuoden määräajaksi.

Hakuaika päättyy **23.10.2017**. Lisätiedot: aalto.fi/en/about/careers/jobs/

Aalto-yliopisto on rohkeiden ajattelijoiden yhteisö, jossa tiede ja taide kohtaavat tekniikan ja talouden. Tunnistamme ja ratkaisemme yhteiskunnan suuria haasteita ja rakennamme innovatiivista tulevaisuutta. Yliopistossa on kuusi korkeakoulua, lähes 20 000 opiskelijaa ja yli 400 professoria. Kampuksemme sijaitsevat Espoossa ja Helsingissä.

Aalto-yliopisto

aalto.fi

HÄMEENLINNA

Ihan lähellä.

**TÄRKEÄÄ TYÖTÄ
AMMATTILAISILLE**

ASEMAKAAVA-ARKKITEHTI (virka)
ARKKITEHTI (toimi)

*Hae 16.10.2017 mennessä
osoitteessa www.hameenlinna.fi/tyopaikat*

PROJEKTIARKKITEHTI

Haemme projektiarkkitehtia vaativiin korjaussuunnittelutehtäviin. Edellytämme vähintään viiden vuoden kokemusta projektiarkkitehdin tehtävässä, Archicad-osaamista ja sujuvaa suomen kielen taitoa.

Tarjoamme hyvätuulisen työympäristön, kiinnostavia projekteja ja kilpailukyisen palkan.

synopsis.fi
rekry@synopsis.fi
+358 40 724 2489

ψ SYNOPSIS
ARCHITECTS

TILITOIMISTO A-PALVELU OY
Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI
puh. (09) 6801 368
tilitoimisto@apalvelu.fi

Oulu etsii osaajia

Oulun kaupunki on Suomen viidenneksi suurin, 200 000 asukkaan kaupunki. Maankäytön suunnittelusta vastaa Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden kaavoitusyksikkö. Vireillä on useita yleis- ja asemakaavahankkeita.

Kaavoitusyksikkö hakee osaavaan joukkoonsa
asemakaavapäällikköä
vakituiseen virkaan

Asemakaavapäällikkö on kaavoitusyksikön päällikkö, joka vastaa vastuualueensa palvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä kaupunkistrategian, omistajapolitiittisen ohjelman ja palvelujen järjestämisohjelman mukaisesti. Asemakaavapäällikkö vastaa kaavoitusyksikön käyttösunnitelmasta, henkilöstön, talouden ja hallinnon sekä toiminnan johtamisesta ja valvonnasta.

Lisätietoja antaa yhdyskuntajohtaja
Matti Matinheikki, 044 703 1112 tai
[sähköpostitse etunimi.sukunimi@ouka.fi](mailto:sähköpostitse.etunimi.sukunimi@ouka.fi).

Työpaikkailmoitus on kokonaisuudessaan
luettavissa osoitteessa www.ouka.fi/tyopaikat.

**Hakemukset on toimitettava 6.10.2017
klo 16.00 mennessä.**

Oulun kaupunki on savuton työpaikka.

OULU | Yhdyskunta- ja
ympäristöpalvelut

*Lisää avoimia työpaikkoja:
www.safa.fi*

Kaupunkiympäristön palvelualue/Kaupunkiympäristön suunnittelu/Asemakaavoitus

PROJEKTIARKKITEHTI 1-191-17

Tampereen kaupunki on voimakkaasti kasvava kaupunki. Asemakaavoitus on osa kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkiympäristön suunnittelun palveluryhmää ja vastaa asemakaavojen ja poikkeamislupien valmistelusta asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Tarvittavat suunnitelmat ja selvitykset tehdään joko omana työnä tai tilataan ulkoisilta toimijoilta.

Tampereen kaupungin asemakaavoitukseen haetaan vakituista projektiarkkitehtiä. Projektiarkkitehti työskentelee itäisen asemakaava-alueen aluevastaavana osallistuen yhteistyössä asemakaavapäällikön kanssa alueensa hankkeiden ja resurssien koordinointiin ja priorisointiin. Työhön kuuluu aluetta koskevien aloitteiden ja tiedustelujen käsittelyä sekä delegointia eteenpäin.

Projektiarkkitehti toimii myös projektipäällikkönä vaativissa ja laaja-alaisissa suunnitteluhankkeissa sekä osallistuu hankintatehtäviin ja ohjaa ulkoisia palveluntuottajia konsulttitoimeksiannoissa. Projektipäälliköllä on vastuu johtamansa hankkeen ohjelmoinnista ja projektinhallinnasta, sisällön ja suunnitteluratkaisujen oikeellisuudesta sekä vastuu aikataulusta ja taloudesta esimiehen määrittelemän toimivallan puitteissa. Työhön sisältyy kaavaharkintaa ja tähän liittyen kaupunkirakenteen kehittymisen seurantaa.

Työ sisältää osallistumista hallinnollisiin tehtäviin sekä asiakaspalvelua. Lisäksi tehtävässä osallistutaan yksikön toiminnan kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Tehtävässä ohjataan kaupungin edustajana ulkoisia palveluntuottajia konsulttitoimeksiannoissa.

Kelpoisuus- ja osaamisvaatimukset ovat teknillisessä yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu arkkitehdin tutkinto.

Tehtävän edellyttämä työkokemusvaatimus on vähintään kahdeksan vuoden kokemus ammattialalta. Lisäksi edellytetään hyviä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, neuvottelutaitoa ja valmiutta projektien johtamiseen, hyvää kirjallista ja suullista suomen kielen taitoa sekä työhön liittyvien atk-ohjelmien ja suunnittelujärjestelmien hallintaa.

Lisätietoja tehtävästä antaa asemakaavapäällikkö Elina Karppinen puh 040 800 4908.

Hakuaika päättyy 9.10.2017.

Katso tarkemmat kuvaukset ja hakuohjeet:
www.tampere.fi/tyo

TAMPEREEN KAUPUNKI

Lisää avoimia työpaikkoja: www.safa.fi

Myytävänä arkkitehdin asunnoksi/toimistoksi sopiva, Aulis Blomstedtin suunnittelema 188 m²:n rivitalo Tapiolan Itärannassa. Ks. Oikotie-sivuston nro 13759343. kristen.lonnngren@welho.com, puh. 0500 466 845

ARKKITEHTI, ARKKITEHTIYLIOPPILAS asunto- ja toimitilasuunnitteluun toimistoomme Espoon Tapiolaan. Edellytämme hyvää ArchiCad-osaamista ja työkokemusta. Osaajalle hyvä palkka.

ARKKITEHTITOIMISTO BROR SÖDERMAN OY
arkkitehdit@soderark.fi, Bror Söderman, 040 502 0284

Tapartia Oy kuuluu TA-Yhtiöihin vastaten eri yrityksiemme hankintatoimesta ja uudis- sekä saneerauskohteidemme arkkitehtisuunnittelusta. TA-Yhtiöt toimii asuntojen rakennuttajana ja omistajana tarjoten vuokra-, osaomistus- ja asumisoikeusasuntoja ympäri Suomen. Lisäksi liiketoimintaamme kuuluu hotelli- ja ravintolatoiminta.

TA-Yhtiöiden toiminnan kehittyessä ja kasvaessa etsimme Espoon Olarinluomassa olevaan Tapartia Oy:n toimipisteeseen

ARKKITEHTIA

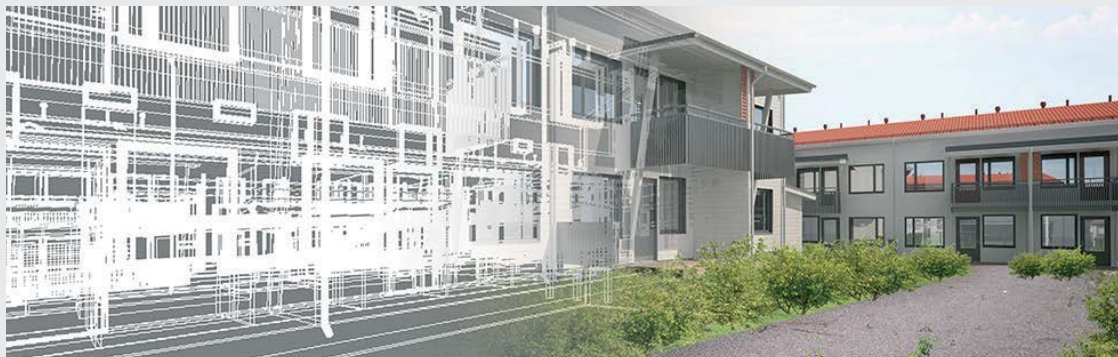
toistaiseksi voimassaolevaan työsuhteeseen.

Työhösi kuuluu asuntorakentamiseen liittyviä uudis- ja saneerauskohteiden suunnitteluprojekteja ja monipuolisia muita suunnitteluun liittyviä tehtäviä.

Sinulla on kokemusta asuntokohteiden suunnittelusta, mutta mikäli olet tehnyt aiemmin myös hotellien ja/tai ravintoloiden suunnittelua, se katsotaan eduksesi. Edellytämme sinulta arkkitehdin tutkintoa teknillisestä korkeakoulusta tai yliopistosta tai vastaavaa opistotasoista tutkintoa.

Omaat hyvät vuorovaikutustaidot, olet yhteistyökykyinen, asiakaspalveluhenkinen ja oma-aloitteinen. Sinulta löytyy Autocad-osaamista sekä Autodesk Revit -tietomallinnusohjelmistojen hallintaa. Arvostamme myös Autodesk 3ds Max- ja Adobe Photoshop -ohjelmien osaamista.

Tarjoamme monipuolisen tehtäväkentän, mukavan työyhteisön, valtakunnallisen asumispalve-

luyrityksen edut sekä hyvät mahdollisuudet ammattitaidon kehittämiseen.

Kyselyt tehtävään liittyen sähköpostitse henkilöstöassistentti Kea Kohoselle, kea.kohonen@ta.fi.

Kirjalliset hakemukset + cv:n palkkatoiveineen pyydämme lähettämään 6.10.2017 mennessä osoitteeseen rekry@ta.fi. Huomioithan, että käsittelemme hakemuksia jo hakuajan aikana ja täytämme paikan mahdollisimman pian oikean henkilön löydyttyä.

EKMAN ARKKITEHDIT hakee opintojensa loppuvaiheessa olevaa arkkitehtiopipilasta ja kokeneempaa arkkitehtia monipuolisiin rakennussuunnittelutehtäviin Tampereelle.

Edellytämme aiempaa rakennussuunnittelukokemusta ja ArchiCAD-osaamista.

Vapaamuotoiset hakemukset referenssitietoineen: sami.ekman@ekark.fi

Palkkaamme uudet työntekijät niin pian kuin mahdollista.

www.ekmanarkkitehdit.fi

ARKKITEHTI projektitehtäviin

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA toteuttaa yhdessä Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL:n ja arkkitehtikoulujen kanssa vuoden 2018 aikana uuden nuorten arkkitehtien täydennyskoulutusohjelman *ARK-pro – arkkitehdin ammattipolku*. Tavoitteena on pilotoida vastaaviin eurooppalaisiin järjestelmiin rinnastettavaa kaksivuotista koulutusohjelmaa. Koulutus on suunnattu erityisesti 1–6 vuotta sitten valmistuneille, työsuhteessa oleville arkkitehteille.

SAFAn koulutustoiminta hakee arkkitehtia ARK-pro-ohjelman pilotin suunnitteluun, koordinointiin ja toteutukseen.

Edellytämme arkkitehdin tutkintoa, kielitaitoa ja vuoro-vaikutustaitoja. Tehtävässä vaaditaan myös hyvää organisointikykyä ja projektinhallintataitoa. Työkokemus yliopistolla arkkitehtuurin opetus- tai tutkimustehtävissä katsotaan eduksi.

Tehtävä on osa-aikainen, ja työaika on mahdollista sovittaa projektin ja mahdollisten muiden töiden vaatimusten mukaisesti. Työ alkaa marraskuussa 2017 tai yhdessä erikseen sovittavana ajankohtana, kuitenkin vuoden 2017 aikana, ja päättyy vuoden 2018 aikana.

Kirjalliset hakemukset ansioluetteloineen ja palkkatodistuksineen on jätettävä **14.10.2017** mennessä osoitteeseen: pääsihteeri Paula Huotelin, Suomen Arkkitehtiliitto, Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki.

Tiedustelut: erityisasiantuntija
Pia Selroos, puh. 041 528 2952

Raisio KAUPUNKI

Raision kaupungin maankäyttöpalvelut hakee

TOIMISTOARKKITEHTIA vakinaiseen virkaan
ja TOIMISTOARKKITEHDIN SIIJAISTA
vähintään 31.7.2018 asti.

Haku päättyy 9.10.2017 klo 15.00.

Lisätiedot ja hakuohjeet osoitteessa: www.raisio.fi/tyopaikat.
Tervetuloa joukkoomme!

RAISION KAUPUNKI p. (02) 434 3111 www.raisio.fi

HANKEKEHITYSARKKITEHTI

Etsimme joukkoomme hankekehitysarkkitehtia vastaamaan asiakastoimialansa toimitilaratkaisujen kehittämisestä ja osallistumaan kaupungin palveluverkkosuunnitteluun liittyvään hanke- ja kiinteistökehitykseen. Tarjoamme vastuullisen tehtävän ja mielenkiintoisen näköalapaikan kasvavan kaupungin toimitila-asioihin.

Lisätietoja ja tehtävään haku rekrytointisivuillamme www.tyonhaku.vantaa.fi.
Hakuaika päättyy 18.10.2017 klo 16:00

**Katso myös muut avoimet
työpaikkamme
www.vantaarekry.fi**

Ensto Intro

Joskus palaset vain lokahtavat
paikoilleen.

Better life.
With electricity.

Ensto Intro on monipuolinen ja energiatehokas asennuskalustesarja kaikkeen rakentamiseen. Ensto Intro -asennuskalusteet ovat saatavilla mustina ja valkoisina, uppoon sekä pintaan. Tutustu ainutlaatuisen Ensto Intro -kaksoispistorasiaan, jossa sähköjohdot tulevat suoraan rinnakkain 85 mm:n kaksoispistorasiasta.

enstointro.fi

ENSTO

ensto.fi

Akusto™ One

tehokas äänenvaimennus ja tyylikäs design

Ecophonin tuotevalikoima täydentyi viime vuonna uudella sisustuksellisella Akusto™ One -seinäakustiikkalevyillä. Akusto™ One -seinälevyt ovat helppoja asentaa ja valikoimasta löytyy useita väri-, koko- ja muotovaihtoehtoja. Tehokkaasti vaimentavat levyt sopivat erinomaisesti sekä kotiin että toimistoympäristöön. Uusi Akusto™ One -levysarja tarjoaa korkealaatuisen äänenvaimennuksen ja tyylikkään designin samassa paketissa.

Levyt ovat 40 mm paksuja ja tarjoavat A-luokan äänenvaimennuksen. Akustoituihin alakattoon yhdistettynä Akusto™ One -seinälevyt sopivat myös vaativampiin tiloihin, kuten avotoimistoihin.

Ecophon®
SAINT-GOBAIN

A SOUND EFFECT ON PEOPLE

Lisätietoja akustiikkaratkaisusta **ecophon.fi** sivulta.